

SLOVENSKI

Poročevalec

Izdaja časopisno-založniško podjetje SZDL "Naš tisk" - Direktor: Rudi Janžura - Odgovorni urednik: Sergej Vošnjak - Tiska tiskarna Slovenskega poročevalca - Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 5, telefon 23-522 do 23-526 - Uprava: Ljubljana, Copova ul. 50-III., telefon 22-575 in 22-621 - Oglasi: Ljubljana, Kardeljeva ulica 6, telefon 21-596, za ljubljanske naročnike 20-463, za zunanje 21-532 - Poštni predal 29 - Tekoči račun Narodne banke 601-T-163 - Mesečna naročnina 200 din

Svetozar Vukmanović o obdavčenju sklada plač, socialnih dajatvah, davkih, devizni politiki in brezposelnosti

Predsednik odbora za gospodarstvo pri zveznem izvršnem svetov Svetozar Vukmanović je sletel večeraj opoldne tiskovno konferenco, na kateri je govoril o nekaterih aktualnih gospodarskih problemih.

Favoriziranje nekaterih panog gospodarstva nam ni več potrebno

Ko je govoril o izvajanju uredbe o davku na sklad plač, je poudaril, da je bila uredba izdana z namenom, da se ustavi povečanje plačnega sklada, prepreči nadaljnje naraščanje cen kmetijskih pridelkov in zagotovi večja finančna sredstva za komunalno izgradnjo, predvsem za graditev stanovanj. Mnoga gospodarska vodstva niso dovolj razumela potrebe take uredbe in njenega pravega smotra. Uredba je res prizadela nekatere panoge industrije, n. pr. premogovnike, metalurgijo, gradbeništvo itd., pravzaprav pa je udarila na rjivih nezasluzenih privilegijih. Te gospodarske panoge so bile namreč v administrativni dobi glede plačnega sklada favorizirane, med drugim zaradi pomanjkanja delovne moči, kar pa je danes nepotrebno. Na podlagi uredbe bodo okrajni in mestni ljudski odbori lahko povečali za 20% osnovno, ki se ne obdavčuje, s čimer pa se postavlja večja težava pri porastu take osnove. Medtem ko smo prej zaradi pomanjkanja delovne sile v nekaterih gospodarskih panogah morali dopustiti njihovo favoriziranje glede plač, nam sedaj to ni več potrebno, temveč smo nasprotno dolžni da vnašamo v sistem obdavčenja sklada plač v skladu z vsem razvojem našega gospodarstva, vse večjo demokratico.

Prevelike socialne dajatve ovirajo splošni gospodarski razvoj

Problem socialnih dajatev, predvsem vprašanje otroških doklad, se ni odstranilo z dnevnega reda, temveč je samo odloženo. Obdelava tega problema je pravkar v teku. Nanj se mora gledati s stališča, koliko socialne dajatve obremenjujejo celokupni dohodek, kar se pogosto ne upošteva. Treba je imeti pred očmi dejstvo, da prevelike socialne dajatve ovirajo naš splošni gospodarski razvoj. Toda zadva se ne sme postavljati izključno na komerno ali osnovno, ker to ne velja za vse socialne dajatve. Samo neupravičene socialne dajatve razvijajo parazitizem in na ta način ovirajo naš razvoj. Take neupravičene dajatve so bile in so še vedno. V tem je bistvo problema.

V diskusiji o otroških dokladah je treba razpravljati s stališča treh osnovnih vprašanj: ali ves sistem otroških doklad stimulira produktivnost dela, ali sploh pomaga h gospodarskemu razvoju, ali ustvarja in vzdržuje praznino v zvezni ali ne ter ali naj bo otroška doklada enaka za vse. Pokazalo se je, da je sistem otroških doklad trpel doslej zaradi mnogih slabosti prav zaradi tega, ker bi bil pravilno postavljen. Tako je bila na primer doslej otroška doklada enaka za vse, to pa je bila dejansko formalna erakost, ker so bili v tem primeru starši, ki imajo večje prejemke, favorizirani v primerjavi s siromašnejšimi starši. Pri določanju otroških doklad moramo predvsem zastopati stališče, da je treba zavarovati in podpreti otroke siromašnejših staršev.

Kmetje dolgujejo skupnosti okrog 5 milijard din

Za tem je Svetozar Vukmanović govoril o problemu davkov. Opozoril je na tučen pojav. Z vrsto ukrepov na vasi, ki imajo za cilj vse večjo likvidacijo administrativnega načina upravljanja, se je pojavilo stremenje po ukinitvi vsakega administrativnega posredovanja pri kmetu. Tako gledanje je negativno vplvalo na pobiranje davkov. Od začetka letošnjega leta do povsem administrativnega ukrep, vendar pa se mu še vedno ne moremo odreči. Ni pa problem samo v tem. Problem je v samem davčnem sistemu. Sedaj je ta sistem postavljen tako, da se davek pobira od dohodka. Posebne komisije subjektivno presojajo koliko mora kdo plačati davka in kmet nikdar natančno ne ve, koliko mora dati. Odbor za gospodar-

stvo pripravlja zamenjavo sedanjega davčnega sistema z novim. Bilo bi najbolje, ako bi se davek pobiral od zemljišča. Za vsako parcelo zemlje naj bi se plačal davek in to bi bila krepka orientacija za vsino obdavenja vsakega posameznika. Dosedanji davčni sistem trpi tudi v čisto organizacijskem smislu zaradi resnih slabosti. Položaj davčnega obveznika na vasi je treba izenačiti s položajem delovnih kolektivov v industriji, ki brez vsakršne zamude izpolnjuje svoje obveznosti do skupnosti. To pa ne pomeni, da bomo sedaj prenehali z izterjevanjem davkov. Za letos so kmetje dolžni državi že okoli 5 milijard dinarjev davka. Tudi to je eden izmed razlogov, zakaj so se povečale cene kmetijskih pridelkov. Ker kmet ne plačuje davka, ni imel potrebe, da bi svoje pridelke prinašal na trg.

Devize naj postanejo blago...

Ko je govoril o deviznem vprašanju, je Svetozar Vukmanović dejal, da je treba tudi v tem pogledu marsikaj spremeniti glede na nadaljni gospodarski razvoj. Sedanji devizni režim je tak, da prejema država od vseh izvoznikov 80 odstotkov deviz, njim pa jih prepusti samo 20 odstotkov. Pokazalo se je, da ima ta sistem znatno destimulativen vpliv na poslovanje podjetij samih. Prej je morala država mnogo odzema- ti, ker so bili izdatki za državne davčnice, za prehrano in za vojsko veliki, kar je še poostri- la janska sosa. Danes pa se mora ta stvar s temelja izpremeniti. Končna in edina pravilna ureditev tega vprašanja je popolna ukinitve davka na devize, to se pravi, da bi se morale devize oddati na obratovskih mestih, kjer naj jih potem kupi tisti, ki so mu potrebne in ki jih tudi more plačati. Z drugimi besedami, devize naj bi postale blago, kar je končni smoter, po katerem stremimo, v tem pogledu. Sedaj se postavlja vprašanje kako bi to taktično izvedli, ker se namreč vsa zadeva ne more urediti. Tudi ta problem sedaj proučujemo v komisiji pri odboru za gospodarstvo. Predvideva se različne stopnje obdavčenja za razne predmete. Sprejeto je tudi načelo, naj podjetjem ostane dovolj deviz, da bi mogla kupiti potrebna sredstva in v celoti izkoristiti svojo kapacite-

Danes se bo začelo

zasedanje III. rednega zbora Glavne združne zveze LRS

22 zadrug bo prejelo nagrade za uspehe v medzadružnem tekmovanju

Danes popoldne se bo v dvorani Ljudske skupščine LRS v Ljubljani začel III. redni zbor Glavne združne zveze LRS. Na dnevnem redu je med drugim poročilo upravnega odbora in poročilo o zaključnem računu Zveze za leto 1952, sklepanje o sprejemu pravil Zveze, sklepanje o sprejemu proračuna za leto 1953 ter poročilo o izidu tekmovanja in podelitvi nagrad najboljšim zadrugam. Ze v nedeljski številki smo poročali, da je kandidat za prvo nagrado v medzadružnem tekmovanju za preteklo leto splošna kmetijska zadruga v Dragatušu v Beli krajini. Tekmovalne komisije pri okrajnih združnih zvezah so izbrale kot kandidate za nagrade v tekmo- vanju dve do tri najboljše zadrug. Naloga komisije pri Glavni združni zvezi pa je bila, da na osnovi uspehov posameznih zadrug, ki so razvidni iz zapisnikov ocenjevanja, izbere najboljše. Pri tem se ni bilo mogoče oslonjati toliko na dosežene točke zaradi različnih načinov ocenjevanja, temveč bolj na konkretne uspehe oziroma naloge, ki so jih vršile posamezne zadrug v preteklem letu. Skupno je Glavna združna zveza v tekmovanju razpisala nagrade v vrednosti 3.320.000 din. Predlog je, naj bi kmetijska zadruga Dragatuš za svoje uspehe dobila prvo nagrado v vrednosti 1.700.000

to. Ko se bo povečal naš izvoz, se bo zmanjšala tudi višina obdavčenja. Medtem ko je prej podjetju ostalo 20 odstotkov dobljenih deviz, mu jih ostaja sedaj do 30 odstotkov, čez mesec denj ali dva pa mu jih bo bržkone ostalo do 40 odstotkov. Vse je usmerjeno k favoriziranju izvoza, ker je izvoz na sedanji stopnji razvoja naše industrije ozko grlo proizvodnje.

Boriti se proti brezposelnosti pomeni boriti se proti megalomaniji v grajenju.

Na koncu je tov. Vukmanović v razgovoru z novinarji govoril tudi o vprašanju brezposelnosti. Poudaril je, da je treba problem brezposelnosti iskati v strukturi naših investicij. V administrativni dobi je bilo treba glavne sile porabiti za gradnjo ključne kapitalne izgradnje, temeljne industrije. Za zgraditev takih podjetij so se vložila ogromna sredstva. Toda gradnja traja dolgo in akumulacija pride šele kasneje, medtem številno prebivalstva narašča, možnost zaposlitve pa ostaja enaka. Zato pa boriti se proti brezposelnosti pomeni boriti se proti megalomaniji v grajenju, proti industrializaciji zaradi industrializacije in drugim podobnim škodljivim težnjam, ki smo jih podedovali iz starega sistema. Ta megalomanija v grajenju izvira od nekaterih administrativnih organov v republikah, so pa primeri, da se pojavlja tudi pri nekaterih okrajnih in mestnih odborih. Proti njej se je treba boriti z vsemi sredstvi, ker pomenijo take težnje v naši gradnji danes največjo zavoro nadaljnjemu gospodarskemu razvoju.

V zvezi z vprašanjem brezposelnosti je tov. Vukmanović na koncu omenil, da bi bilo potrebno razširiti vse pravice za-

Jugoslovanska gospodarska delegacija v deželah Srednjega vzhoda

Beograd, 1. junij. Jugopress je zvedel, da bo sredi tega meseca gospodarska delegacija jugoslovanske vlade, ki jo bo vodil Hasan Brkić, član zveznega izvršnega sveta, odpotovala v Libanon in Sirijo, kjer bo imela gospodarske razgovore in proučila možnosti razširjenja medsebojnih gospodarskih odnosov.

časno nezaposlenih in prenesti ves problem na komunne. Svo- jih načrtov naj bi komunne ne delale po željah, da bi neki objekt dobile, temveč bi morale v prvi vrsti upoštevati potrebe svojega kraja.

Zahvala predsednika republike

Beograd, 1. jun. Predsednik republike Josip Broz Tito je prejel ob svojem rojstnem dnevu več tisoč čestitk in veliko število raznih darov od zastopnikov zveznih in republiških organov ljudske oblasti, od organizacij Socialistične zveze delovnega ljudstva in Zveze komunistov Jugoslavije, iz ljudskih zborovanj in od ljudskih odborov posameznih mest in vasi, od posameznikov Jugoslovanske ljudske armade in Narodne milice, od uprav, skupščin, s konferenc in akademij raznih organizacij in ustanov, od delovnih kolektivov, podjetij in združenj, od kolektivov jugoslovanskih diplomatskih zastopstev v tujini in tujih diplomatskih zastopnikov v naši državi, od mnogostevilnih spoštovancev v državi in izozemstvu. Predsednik republike se tudi tokrat najprilicneje zahvaljuje za vse čestitke in darove, ki so mu bili poslani. (Iz kabineta predsednika republike.)

Velik obisk na predavanju Vladimirja Dedijera

Ljubljana, 1. junija. Na povabilo Glavnega odbora SZDL Slovenije je predaval danes popoldne ob 18. uri v veliki unonki dvorani Vladimir Dedijer o principih sodelovanja SZDL Jugoslavije z mednarodnim delavskim gibanjem. Kako veliko zanimanje je vladalo za to predavanje, dokazuje dejstvo, da so se številni poslušalci zbrali pred Unionom že več kot pol

ure pred pričetkom, samo da bi dobil prostor v dvorani. Predavatelja je pozdravil v imenu Glavnega odbora SZDL Boris Ziberl, nakar je Vladimir Dedijer govoril o naših dosedanjih zvezah s socialističnimi, naprednimi in demokratičnimi gibanji v svetu, posebej v Evropi in v Aziji, prikazal težave razvijanja teh zvez, podrobno analiziral naš odnos do Socialistične internacionale in spregovoril na koncu tudi o naših slabostih in napakah pri vzdrževanju in razvijanju zvez s socialističnimi in naprednimi gibanji v svetu.

Zanimivo in bogato predavanje so se poslušalci zahvalili govorniku z dolgotrajnim ploskanjem. Predsednik republike je sprejel zastopnike grafičarjev

Beograd, 1. jun. Dopoldne je predsednik republike sprejel v Belem dvoru zastopnike grafičarjev iz naše države, ki jih je vodil predsednik centralnega odbora sindikata grafičarjev Jugoslavije Veljko Brkić. V delegaciji so bili zastopniki republiških združenj, grafičnih podjetij in republiških odborov sindikata grafičarjev, zastopniki delovnih kolektivov grafičnih podjetij iz Beograda, Zagreba, Ljubljane, Novoga Sada, Prištine in Cetinja.

Predsednika republike je pozdravil in mu izrazil najboljše želje grafičarjev Jugoslavije ob njegovem najstnem dnevu Veljko Brkić, ki ga je naprosil, naj sprejme od zastopnikov posameznih kolektivov nekoliko grafično lepo opremljenih knjig, časopisov in diplom. Predsednik republike se je pristrco zahvalil za pozdrave in darove, nakar se je s člani delegacije razgovorjal poldrugo uro. Zastopniki grafičarjev so mu navedli probleme in potrebe svojega dela, ki jih bo treba urediti, da bi se naša grafična industrija mogla razvijati v enaki meri kakor druge industrijske panoge in da bi mogla prispevati še več za splošni razvoj našega kulturnega življenja.

Slavnostna prireditve Tedna matere in otroka

Sinoči je bila v Mestnem gledališču v Ljubljani v počastitev Tedna matere in otroka slavnostna prireditev, katere so se med drugimi udeležili tudi org. sekretar ZKS tov. Vida Tomšič, narodna heroja Janko Rudolf in Jože Klajnshek-Vasja, član Izvršnega sveta Janez Hribar, zastopnik republikih in mestnih zdravstvenih, prosvetnih in socialnih ustanov ter množičnih organizacij. Uvodoma je nastopil pevski zbor cicibanov in pionirjev ob spremljavi pionirskega orkestra glasbene šole. Zatem je spregovorila o pomenu Tedna matere in otroka predsednica Zveze prijateljev mladine Ljubljane tov. Ada Klajnshek. V nadaljnjem programu so nastopili cicibani in pionirji s pevskimi in glasbenimi solo točkami, recitacijami ter pevski zbor nižje gimnazije iz Smartnega pod Smarno goru.

Spazum o izmenjavi blaga s Finsko

Beograd, 1. jun. Po večdnevni razgovorih med člani finske gospodarske delegacije in predstavnik državnega sekretariata za zunanje zadeve je bil v Beogradu podpisan spazum med našo državo in Finsko, ki v glavnem ureja medsebojno blagovno izmenjavo od 1. junija do konca leta v vrednosti okoli 1.300.000 ameriških dolarjev. Naša podjetja bodo izvažala v Finsko v glavnem očičen svinec, navaden in sinter - magnetit, kalcinirano in kavstično sodu, kornuzni škrob, suhe slive, tulce, vse v količini od 50 do 600 ton v skupni vrednosti 664.000 ameriških dolarjev. V našem uvozu iz Finske bodo največja postavka rotacijski in druge vrste papirja, cementne vrče in razni stroji, ki jih bomo uvozili; za 35.000 ameriških dolarjev. Naš skupinski uvoz iz Finske bo znašal 635.000 dolarjev.

Mestna konferenca Zveze komunistov Beograda

Beograd, 1. junija. Na mestni konferenca Zveze komunistov Beograda, ki je danes nadaljevala z delom, je govoril sekretar CK Zveze komunistov Srbije tov. Petar Stambolić. Poudaril je pomen pisma, ki ga je tov. Tito poslal konferenci, nato pa je dejal, da je glavna slabost dela organizacij Zveze komunistov v nerazumevanju odnosov med Zvezo komunistov in Socialistično zvezo, kakor tudi v tem, da se organizacije ZK še niso znašle v novem sistemu, v katerem imajo nove naloge. Dejaj, da je treba Zvezo komunistov in Socialistično zvezo smatrati kot dve stvari ene celote, da Zveza komunistov, kakršna je bila po-

Odredba vrhovnega komandanta oboroženih sil FLRJ o ukinitvi politične funkcije političnega komisarja

Sinsva zagotavljal v poveljevanju in vodstvu enotam, solam in ustanovam enotnost vojaške in politične smeri, mobilizacijo množic v boju, okrepitev bratstva in enotnosti ter stalen proces izgradnje redne vojske.

Politični komisarji so med osvobodilno vojno in ljudsko revolucijo, kakor tudi v povojni dobi častno izvršili svojo veliko in odgovorno vlogo v ustvarjanju in izgraditvi naše armade. V delu nad 10 let so bili ne- utrudni borci za zgraditev revolucionarnega in patriotičnega lika vojakov in starešin naše ljudske armade.

Danes je armada po zaslugi dela in ustvarjanja naših bojnih kadrov zrasla v močno oboroženo silo. Dosegla je visoko stopnjo razvoja, toda njeno notranjo strukturo, organizacijo, formacijo in sistem poveljevanja, kakor tudi delo v politični in prosvetni vzgoji celotnega sestava je potrebno še nadalje izpopoljevati. V upoštevanju tega in na podlagi dejstev:

— da je Jugoslovanska ljudska armada zanesljiv instrument socialističnih sil v graditvi socialistične Jugoslavije, enotna, krepka in pripravljena, da brani svobodo in neodvisnost domovine, zgraditev socializma in mirno ustvarjalno delo naših narodov,

— da je prekaljeni bojni kader šel skozi vojne akademije, oficirske šole in tečaje ter pridobil solidno strokovno izobrazbo, visoko politično zavest in kulturo,

— da ostanejo organi za politično in prosvetno vzgojo še nadalje v vseh enotah, šolah in ustanovah Jugoslovanske ljudske armade kot stalni organi komande za idejno politično in kulturno vzgajanje vojakov in starešin,

— da se z uvedbo enotnega starešinstva na današnji stopnji razvoja armade dviga na višjo raven enotnost misli in akcije ter kvaliteto opoštevanja poveljevanje vseh stopenj, ker se v osebnosti komandantov in komandirjev dosega enotna odgovornost za celotno stanje v enotah,

ODREJAM:

1. da se ukine funkcija političnega komisarja v vseh enotah, šolah in ustanovah Jugoslovanske ljudske armade, kjer je doslej obstajala;

2. da se ustanovi funkcija pomočnika komandanta za politično-prosvetno vzgajanje, državni sekretariat za zadeve narodne obrambe pa izdela novo formacijo organov za politično in prosvetno vzgajanje v skladu s potrebami vseh treh rodov oborožene sile;

3. da pristojni organi državne sekretariata za zadeve narodne obrambe izvrše personalne in druge ukrepe za uveljavljanje te odredbe.

Smrt fašizmu — svoboda narodu

Vrhovni komandant oboroženih sil FLRJ, maršal Jugoslavije, JOSIP BROZ TITO,

Maršal Tito Einaudiu

Beograd, 1. junija. Predsednik republike Josip Broz Tito je poslal predsedniku italijanske republike g. Einaudiu naslednjo čestitko ob italijanskem narodnem prazniku:

»Prosim Vas, ekscelencija, da izvolite sprejeti moje prisrčne čestitke ob narodnem prazniku Italije, Josip Broz-Tito.

V sredo trojna konferenca v Atenah

Beograd, 1. junija (Tanjug). Državni sekretariat za narodno obrambo FLRJ je pooblastil agencijo Tanjug, da objavi, da se bodo 3. junija pričeli v Atenah razgovori predstavnikov generalnih štabov Jugoslavije, Grčije in Turčije o vprašanjih, ki zanimajo vse tri države.

Delegacija JLA z generalnim podpolkovnikom Ljubo Vučkovićem na čelu je davi odpotovala iz Beograda v Atene. Delegacija, v kateri je poleg drugih višjih oficirjev JLA tudi generalni major Pero Kosorić, bo sodelovala pri razgovorih med predstavniki generalnih štabov Jugoslavije, Grčije in Turčije.

Na beograjski železniški postaji so se od delegacije poslovili viceadmiral Srećko Manola, generalna podpolkovnika Zden-

ko Ulepić in Milan Kuprešanin ter polkovnik Stjepan Iveković.

Danes popoldne je prispela v Atene še tudi turška delegacija z generalom Selimom Sulom na čelu in še s sedmimi drugimi člani, ki se bodo udeležili trojnih razgovorov.

Sekretar socialistične stranke Indonezije v Sloveniji

Ljubljana, 1. junija (Tanjug). Danes je prispel v Ljubljano sekretar Socialistične stranke Indonezije g. Sitorus.

V Ljubljani je g. Sitorus obiskal organizacijskega sekretarja Zveze komunistov Jugoslavije Vido Tomšič ter predsednika izvršnega sveta Ljudske skupščine Slovenije Miha Marinka.

Sirijski minister za gospodarstvo na obisku v Jugoslaviji

Beograd, 1. junij. V soboto 30. maja je prispel v Beograd g. Munir Diab, sirijski minister za industrijo in gospodarstvo, ki bo na neuradnem obisku v Jugoslaviji okoli 10 dni. V tem času se bo kot gost zvezne trgovinske zbornice ogledal nekaj večjih jugoslovanskih tovarn in ladjedelnico na Reki. Danes je sirijski minister obiskal predsednika zvezne trgovinske zbornice v Beogradu dr. Staneta Pavliča.

Odkup in izvoz češenj

Goriški kmetje so zaradi nesmotrnega nastopa odkupnih podjetij prejeli 8-10 milijonov več kot so bile češnje vredne

Kljub zmanjšani izvozu češenj v poslednjih dneh meseca maja so se cene češenj na domačem trgu premalo približale kupni zmogljivosti potrošnikov. V Ljubljani, Celju, Kranju, Jesenicah, Trbovljah in drugod nudijo prodajalnice obilico češenj, toda le redkokdaj po ceni izdajo 40 din za kg. Vzrok tiči v visokih prevoznih stroških (4 do 7 dinov za kg), v dragi embalaži (2 do 3 dinov na kg) in rezaljskih stroških nabave in predaje mreže (kmetijske zadruge, odkupna podjetja in distribucijske prodajalnice). Toda tudi odkupne cene pri proizvajalcih so letos vseokrog do sedaj bile znatno previsoke.

Dunaj in Celovec. Lani so imeli na Gradiškanskem močno slano, češnje so posebile in zato smo mi lahko izvozili v Avstrijo tudi v juniju velike količine češenj. V Nemčiji je prišlo do takšnega znižanja cen v Münchenu, Frankfurtu in drugod, da se našim izvoznikom zaradi močne italijanske konkurence še komaj izplača izvažati. »Slovenija-Sadje« je poslalo pred dnevi nekoliko vagonov češenj v Anglijo in eno poskusno pošiljko v Holandijo. Blago je bilo prodano s srednje dobrim rezultatom.

Opazimo, da je v poslednjem času prišlo do dobre koordinacije glede postavljanja odkupnih cen med izvozniki («Rastlina» in «Slo-

venija-Sadje»). Izvozno podjetje »Voče« iz Zagreba, ki je cene najbolj navijalo, je teren že zapustilo. Goriški producenti češenj so letos zaradi nesmotrnega nastopa odkupnih podjetij prejeli za približno 8 do 10 milijonov dinarjev več, kot so sami pričakovali. To kmetje sami priznavajo. Češnje so odkupovali po ceni od 35 do 55 in celo 58 («Voče»), dočim je bila prava vrednost češenj od 28 do 35 dinarjev.

Do sedaj je bilo odkupljenih v Vipavski dolini in Brdih preko 1.200 ton češenj in od tega prodano v tujino približno 700 ton. Upajmo, da do popolne stagnacije prodaje na tuj tržišča ne bo prišlo, tako da bodo pridelovalci prejeli vendarle primerno plačilo za svoj trud. Istočasno pa želimo, da pride do cenejše prodaje češenj na notranjem trgu, kar bi koristilo našim potrošnikom, zlasti otrokom.

Povečanje potrošniških kreditov

Po nepopolnih podatkih Narodne banke se je vsota potrošniških kreditov povečala od 6.776 na 9.881 milijonov din, in to v času od konca junija lani do konca aprila letos. Nakupovanje s pomočjo potrošniških kreditov je zlasti razširjeno med prebivalci večjih mest. Medtem ko je imelo v Beogradu konec lanskega leta potrošniški kredit samo 29.810 prebivalcev, je znašalo njihovo število konec aprila letos že 61.378. Vrednost izdanih kreditov se je v istem času povečala v Beogradu od 829 na 1511 milijonov din. V Zagrebu se je v istem času povečalo število koristnikov potrošniških kreditov od 12.288 na 36.593 prebivalcev, višina kredita pa od 288 na 855 milijonov dinarjev. Konec aprila letos je imel v Beogradu potrošniški kredit vsak osmi prebivalec, v Zagrebu pa vsak 10 prebivalec, in sicer povprečno okoli 23 tisoč dinarjev. (Jugopres).

Na VIII. koroškem festivalu bo nastopilo 2500 ljudi

V Koroškem kotu se je v zadnjih mesecih močno poglobilo delo kulturnih društev. Sedaj se kulturna in telesnovzgojna društva pripravljajo za VIII. koroški festival, ki se bo začel 7. junija in se bo končal 14. junija. Letos bo nastopilo na Koroškem festivalu kar 2000 telovadcev, poleg pa še kulturnoprosvetne skupine, med njimi godbe na pihala iz Mežice in Raven, pa tudi iz drugih krajev. Za nastope na festivalu se pripravljajo mešani pevski zbori iz Mežice, Prevalj, Dra-vograda, Raven in moški pevski zbori iz Crneč, Smartnega, Slovenjegra in Dravograda.

Nikjer v Sloveniji ne prirajajo tako redno kulturnih festivalov kakor na Koroškem, kjer bodo letos imeli že osmega. Program je v glavnem že določen. Dne 7. junija bo nastopila igralna skupina »Svoboda« iz Vuzevca z »Desetim bratov«, 11. junija bo koncert vseh orkestror slovenjegrškega okraja, 13. junija pa bo telovadna akademija na prostem. Glavni dan Koroškega festivala bo 14. junij, ko bo ob 11. do-

polne slavnostni spreved, ob 14. pa nastop telovadcev in kulturnih skupin. V vseh kulturnih in telovadnih skupinah bo sodelovalo 2500 ljudi. Razen tega bodo odprli razstavo NOB in prvo okrajno razstavo fotoamaterjev. Koroški pričakujejo za to priliko obisk gostov iz raznih krajev Slovenije, ki naj bi povedali, kaj mislijo o njihovem kulturnem razvoju.

Uspela preizkušnja namakalnih naprav

Zalec, 1. jun. Ob navzočnosti predstavnikov okrajnega ljudskega odbora za celjsko okolico, Okrajne zadrzne zveze v Celju, trgovskega podjetja »Hmeljad«, hmeljarskega inštituta in mnogih kmetijskih strokovnjakov je dopolneno zastopstvo podjetja »Balkanija« iz Beograda pokazalo na travniku za hmeljarskim inštitutom v Zalcu delo namakalne naprave, izdelek nemške tovarne Perrot. Naprava za umetni dež je odlično prestala prvo preizkušnjo. Njena velika vrednost je zlasti v tem, da lahko pada voda iz razpršilca, ki ga na njegovi krožni poti poganja avtomat, v krogu od 6 do 120 metrov povsem enakomerno.

Po preizkušnji, ki je zbudila veliko pozornost, je strokovnjak Blakonije Cvetkovič še v filmu in z besedami tolmačil velike prednosti namakalnih naprav, ki se kažejo zlasti v izboljšanju donosa kmetijskih pridelkov. Naprava za umetni dež znamke Perrot ima 36 razpršilcev za najrazličnejše kulture. Skozi en razpršilec pa lahko steče v eni uri do 25 kubičnih metrov vode. Savinjske hmeljarje je zlasti zanimalo delovanje naprave, ki lahko postavi razpršilec tudi 12 metrov od tal, tako da dobe tudi višje hmeljarje enakomeren delež vode.

Kompletna naprava za namakanje 100 ha zemlje z vsemi 36 razpršilci ter 60 jeklenimi cevmi v skupni dolžini 360 m stane okoli 2 milijona dinarjev. Kakor smo zvedeli, bo ta namakalna naprava nemške znamke Perrot že v nekaj dneh dobila resnega tekmeča domače proizvodnje. Agroservis bo verjetno že v tem tednu preizkusil podobno napravo za umetni dež, prav tako v Zalcu.

Tudi gradbeniki so se združili

Med značilnosti našega novega gospodarskega sistema z vsa njegovo demokratizacijo v upravljanju je treba nedvomno šteti tudi ustanavljanje različnih združenj, v katerih se združujejo proizvodna in druga podjetja, da bi tako vskladila svoje delo in učinkovito skrbelo za smotni nadaljnji razvoj. Tako je nedolgo tega bil ustanovljen občni zbor združenja podjetij gradbene stroke in industrije gradbenega materiala LR Slovenije. Med drugimi nalogami si zadal tudi to, da sodeluje z državnimi organi pri pospeševanju gradbeništvu in industriji gradbenega materiala ter skrbi za organizacijski in gospodarski dvig svojih članov.

Na ustanovnem obnem zboru so ugotovili, da je mnogih napak v našem gradbeništvu krivo pomanjkanje kvalificiranih in visokokvalificiranih delavcev, kakor tudi ne vselej zadovoljiva splošna izobrazba delavcev sploh. Zato so sklenili urediti internat in šole za vajence ter mojstre v gradbeništvu, dopolniti, oziroma sestaviti nove učne načrte, ki naj bi ustrezali našim sedanjim potrebam in sploh skrbeli za naraščajoče in nize in mojstrskih šol.

Novo gledališče v Tuzli

V soboto se v Tuzli slavnostno odprli novo gledališko poslopje. Otvoritvi so prisostvovali tudi člani zveznega izvršnega sveta Rodoljub Colakovič, Avdo Humo, Osman Karabegović in Uglješa Daničević. Gledališki orkester je izval »Ohridsko legendo« Stevana Hristića, nato pa so predvajali »Hasanaginica« Aleksa Santicia in »Jazbaca« pred sodiščem Peta Kočića.

Umrl je slikar Emanuel Vidovič

Split, 1. jun. Akademski slikar Emanuel Vidovič, eden izmed naših najstarejših in znanih umetnikov, je umrl davi v Splitu v 83. letu starosti. V svojem življenju je priredil več sto razstav v državi in v mnogih mestih v tujini. Razstavljal je tudi v Milano, Londonu, Parizu, Barceloni, Kotonju, v Bruslju, Sofiji in še na zadnjem bialeu v Benetkah.

Skupščina Glavne zadrzne zveze Makedonije

Beograd, 1. jun. Dne 6. in 7. junija bo v Skoplju 4. letna skupščina Glavne zadrzne zveze LR Makedonije. Poleg poročila upravnega in nadzornega odbora in volitev delegatov za 4. letno skupščino Glavne zadrzne zveze FLRJ ter novega upravnega in nadzornega odbora bo na skupščini prebran referat o vlogi zadrznih organizacij v novih podjetjih socialistične preobrazbe vasi.

Zmanjšani izvoz cementa

Spričo velikih domačih potreb po cementu je odbor za gospodarstvo zveznega izvršnega sveta sklenil zmanjšati za 63% ali za okoli 1 milijardo deviznih dinarjev nameravani izvoz cementa. Gradbišča po vsej državi, razen v Sloveniji, bodo na osnovi tega sklepa dobila okoli 330.000 ton več cementa.

Kremeljskih zdravnikov in obožbovati celih vrst vodilnih osebnosti državne tajne policije

ne smemo ocenjevati kot osnovne spremembe v dosedajših metodah in praksi, temveč samo kot ukrepe, ki so jih narekovali notranjepolitični faktorji. To velja tudi za omiljenje, ki ga je v zadnjih tednih opaziti na zunanjepolitičnem področju. Čeprav bi morali biti vzrok temu številni neuspehi sovjetske zunanje politike v zadnjih letih, ki so deželo vodili v popolno izolacijo, so vendar osnovni vzrok notranja nasprotja in težkoče sistema.

Nihče pa ne bo prezrl teh prvih znakov realneje in stvarneje zunanje politike. Kljub vsemu dosedanemu nezaupanju do zunanje politike SZ pomenijo današnji koraki sovjetskega vodstva vendarle možnost — čeprav zelo ozko — da se nevarnost hladne vojne omili. Ni prav, če bi nove dogodke v Sovjetski zvezi odpravili z zamahom, češ da gre le za »nevažen manever«, in

Seja obeh zborov MLO Maribor

Maribor, 1. junija. Nocoj so v Mariboru na 10. skupni seji obeh zborov MLO razpravljali in uzakoniли osnutke odlokov o dajanju poslovnih prostorov v najem, o delitvi skladov za vzdrževanje hiš, o prodaji stanovanjskih hiš splošno ljudskega premoženja, o potrditvi odloka mestnih taks in davšnin ter o zdravstvenih ustanovah. V žilvahni razpravi so obravnavali posamezne osnutke odlokov in jih izpopolnili z raznimi predlogi.

Iloški »Silvanec« na kronanju

Kmetijsko posestvo Ilok je dobavilo 5000 steklenic najboljšega vina Silvanca za kronanje angleške kraljice Elizabete II, ki je danes v Londonu.

10.000 ton sladkorja na Reki

V reško luko je večraj prišla pošiljka 10.000 ton sladkorja.

500 montažnih hiš za Zahodno Nemčijo

Z zahodnonemškimi uvozniki je bil na Reki sklenjen sporazum o dobavi 500 montažnih hiš. Te hiše, ki jih bomo izvozili iz reške luke, bosta do konca leta izdelali tovarni v Skofji Loki in Kranju.

Združenje jugoslovanskih boksitnih rudnikov

V Nikšiću so zastopniki rudnikov boksita iz Crne gore, Hercegovine, Dalmacije, Istre in jugoslovanske cone STO osnovali svoje združenje, ki si je med drugim zadalo nalogo omogočiti čim ugodnejšo prodajo našega boksita v tujini.

Festival vojvodinskih narodnih gledališč

Novi Sad, 1. junija. Na Palči pri Subotici bo od 15. junija do 5. julija prvi festival vojvodinskih narodnih gledališč. Poleg osmih profesionalnih gledališč iz Vojvodine bosta sodelovali tudi Jugoslovansko dramsko gledališče iz Beograda ter Hrvatsko narodno gledališče iz Osijeka. Na festivalu bodo predvajali 17 dramskih in 5 opernih predstav, balet Hrvatskega narodnega gledališča iz Osijeka pa bo priredil baletni večer. Večina predstav bo na letnem gledališču na Palči.

Sporazum o gradnji novih mlekar v Jugoslaviji

Unicef bo letos postal za 205.000 dolarjev raznih naprav za mlekarne

Beograd, 1. junija. Unicef je sklenil s predstavniki Jugoslavije sporazum o gradnji novih mlekar v prihodnjih treh letih, ker je prvi program gradnje mlekar v naši deželi v glavnem izvršen. Letos bo Unicef poslal Jugoslaviji razne naprave za mlekarne v vrednosti 205.000 dolarjev.

Na osnovi sporazuma so se že pričela dela za gradnjo novih mlekar v Banja Luki in Nišu s kapaciteto 20.000 litrov mleka na dan. V Murški Soboti bodo začeli graditi tovarno za proizvodnjo mleka v prahu, v Ljub-

ljani pa bo tudi kmalu gotova nova mlekar, ki bo uporabljala naprave sedanje mlekarne. Mlekar na Reki bo dobila nove stroje, v Beogradu pa bo ustanovljen moderen laboratorij za centralni mlekarški inštitut. Nameravana je gradnja nove mlekarne v Zemunu. V programu je tudi gradnja mlekar za pasteriziranje v vseh večjih mestih vseh republik in gradnja mlekar za predelavo mleka na velikih planinskih kmetijskih posestvih v Srbiji, Bosni in Makedoniji. Naša država bo vložila znatna denarna sredstva za gradnjo objektov mlekarne industrije. Da bi mogle vse mlekarne in tvornice delati s polno kapaciteto, bo v njihovi okolici organizirana zbiralna mreža manjših in večjih vaških mlekar.

Unicef je v prvem programu pomoči odobril 929.000 dolarjev, Jugoslavija pa je dala kot svoj delež 780.000.000 dinarjev za investicije, gradnjo in delovno silo. Iz tega programa je ostala nedodelana samo mlekar v Sarajevu, ki pa bo začela obratovati v najkrajšem času. Njena kapaciteta bo 50.000 litrov mleka na dan. Prej so bile zgrajene tovarne mleka v prahu v Osijeku in Zupanji. Osijejska tovarna predeluje na dan 25.000 litrov mleka v mlečni prah, 15.000 litrov mleka pasterizira, v Zupanji pa predelajo vsak dan 20 tisoč litrov mleka v prah. Obra-

tovanje so začele centralne mlekarne v Zagrebu s kapaciteto 120.000 litrov mleka, mestne mlekarne v Novem Sadu in Skoplju po 50.000 litrov, razširjene pa so ljubljanska mlekar na za 25.000 in beogradska za 40.000 litrov mleka na dan. Unicef je dal tudi potrebne stroje za kompresorske hladilne postaje v 54 mestih. Razen tega bo zgrajenih še 94 zbirališč iz domače opreme, kar pomeni skupno 148 novih majhnih mlekar.

Z gradnjo moderne mlekarne industrije se omogoča sodoben način prodaje in oskrbovanja mestnega prebivalstva z mlekom in mlečnimi izdelki, posebno otrok, bolnikov in starih ljudi. Z izvedbo tega novega programa bo v naši deželi izgrajena popolna mlekarška industrija, ki je pred vojno ni bilo.

Končana je konferenca ekonomskih fakultet

V nedeljo se je v Skoplju končala štiridnevna konferenca ekonomskih fakultet Beograda, Zagreba, Ljubljane, Sarajeva in Skoplja. Na konferenci so bili med drugim podani referati, ki so govorili o stimuliranju delovnega kolektiva z ozirom na njegovo pravico do samoupravljanja, dalje o vprašanju ali postaja Jugoslavija industrijsko izvozna in agrarno izvozna dežela ter o obsegu in ciljih kreditne službe. Poleg tega je bilo na konferenci podanih še šest referatov o perečih ekonomskih problemih pri nas; razpravljali pa so tudi o pouku na ekonomskih fakultetah. Udeleženci kongresa se bodo zadržali v Makedoniji še tri dni na znanstveni ekokurziji.

Nova tovarna upognjenih lesnih izdelkov

V Varaždinu so v počastitev rojstnega dneva maršala Tita začeli graditi novo tovarno upognjenih lesnih izdelkov »Florijan Bobič«.

Medtem, ko pričakujejo v Vojvodini, da bo znašal pridelek pšenice približno 2000 kg na ha, jetmena pa okoli 3000 kg, se tudi v Makedoniji nadejajo letos zelo dobre letine in visokih pridelkov. V dolini reke Vardarja se bo približno danje pričela žetev, ki je tukaj izredno zgodnja spričo blagodejni vplivov Sredozemskega morja. - Na sliki vidimo plantažne nasade riža pri Kočanu v vzhodni Makedoniji

Se k boju proti toči

V zvezi s člankom dr. Oskarja Reye »Nevarnost toče in njeno preprečevanje« (Slov. por. od 10. maja 1953) menimo, da je treba seznaniti našo javnost s stalištem Svetovne meteorološke organizacije do borbe proti toči, kakor tudi s stanjem naše meteorološke službe glede na ta problem.

Na prvem kongresu Svetovne meteorološke organizacije v Parizu leta 1951 je znani švicarski meteorolog dr. Lugeon opozoril na sorazmerno visoke izdatke posameznih držav za borbo proti toči. Opozoril je, da metode, ki se pri tem uporabljajo, niso še znanstveno toliko raziskane, da bi opravile velike izdatke, ki se izdajajo v te namene. Z mnenjem dr. Lugeona so se strinjali tudi drugi delegati, tako da je kongres sklenil opozoriti vlade, da se ne razpolaga z nobenimi znanstvenimi podatki, s katerimi bi se mogoče podprli sedanji tolikanj hvaljeni postopki proti atmosferskim nevihtam. Kongres je odločil, da se da ta problem v pročitavi Aerološki komisiji.

Zasedanje Aerološke komisije bo letos avgusta v Torontu (Kanada) in ena od točk dnevnega reda tega zasedanja bo tudi problem borbe proti toči.

Navedena dejstva in rezultati raziskav sloviatega fizika Schifferja, ki se zadnje čase v Ameriki mnogo ukvarja s poizkusi, kako napraviti umetni dež in preprečiti točo, nas opozarjajo, da moramo biti previdni, ko se odločamo za nabavo problematičnih raket, in da bi bilo mnogo boljše podpreti našo meteorološko službo s primernimi sredstvi, s katerimi bi mogli opravljati redna merjenja stanja višjih slojev atmosfere in s tem dobiti podatke, ki niso potrebni samo za uspešno borbo proti toči in drugim atmosferskim nevihtam, temveč so neobhodno potrebni za najrazličnejše druge namene. Poudariti je treba, da se v Jugoslaviji še nikjer ne meri višjih slojev atmosfere z radio-sondami. Meteorološka radio-sonda je pripravljena, ki se navede na balon napolnjen z vodikom in sonši v zraku, od kod brezžično sporoča pritisk, temperaturo in vlažnost višjih slojev atmosfere. Taka merjenja opravljajo že skoraj v vseh evropskih državah. Če zaradi finančnih razlo-

Slovenski rojaki iz Amerike potujejo po Sloveniji

Podjetje Putnik iz Ljubljane je povabilo slovenske rojake, ki so na obisku v stari domovini, na devetdnevno avtobusno potovanje po najlepših turističnih krajih Slovenije, Slovenskega Primorja, Istre, Kvarnerske riviere in jugoslovanskem delu STO. Na predvečer potovanja, 2. junija, bo delavsko prosvetno društvo Nova Zarya priredilo rojakom v hotelu Union koncert pesmi in plesov jugoslovanskih narodov. Naslednji dan pa si bodo rojaki ogledali znamenitosti Ljubljane in tovarno Litostroja. Na potovanju bodo obiskali med drugim tudi večje delovne kolektive, v Begunjah bodo počastili spomin padlih borec, pri Cerknem si bodo ogledali bolnišnico »Franja« in obiskali središče ljudske vstaje na Primorskem.

Va potovanje vlada med slovenskimi rojaki veliko zanimanje M. C.

Obiski jugoslovanskih izseljencev

New York, 1. junija. Letos bo obiskalo Jugoslavijo več skupin jugoslovanskih izseljencev iz raznih krajev ZDA. Zaradi omejene kapacitete jugoslovanskih ladij bo velik del izseljencev potoval s tujimi ladjami. Mnogi izseljeniki listi so posvetili večje članke odhodu izseljencev v staro domovino. Ko jim žele srečno pot, jih ti listi pozivajo, naj jugoslovanski narodom sporoče tople pozdrave in najboljše želje Američanov jugoslovanskega porekla.

Sovjetska zveza po Stalini smrti

Zelo zanimivo je, da kulta Stalina niso nadomestili s kultom Malenkova, kajti tudi njegovo ime se redko pojavlja v tisku. Iz tega je očitno možno razbrati težnjo novega partijskega in državnega vodstva, da bi se kult Stalina omejil, čeprav ne popolnoma odpravil. Če ta dejstva poveržemo s proklamiranim prehodom k kolektivnemu vodstvu in delu partijskih organizacij, potem je jasno, da bodo v partijskem in državnem vodstvu sledile nadaljnje spremembe, ki bodo še močneje podčrtale razliko s časi Stalina.

ZACETNI OBRAT STALINSKE POLITIKE

Za opazovanja in sklepanja svetovnega tiska so pomembni predvsem zunanjepolitični

ukrepi novega partijskega in državnega vodstva, kar je popolnoma razumljivo. Toda pri vsem tem ne smemo pozabiti, da so vsi ti na zunaj delujoči dogodki samo odsev novejših notranjih političnih ukrepov Malenkove vlade, ki danes že presegajo pomen kratkotrajnega političnega manevra. Izpustitev kremeljskih zdravnikov, javne obožbovati vodilnim funkcionarjem aparata državne varnosti, češ da so kršili zakone, zapirali nedolžne ljudi in jih prisiljevali k lažnim izjavam, odstavitev ministra za državno varnost in aretacija njegovega namestnika, istočasna odstranitev ministrov za državno varnost v drugih zveznih republikah, ustavitve v januarju široko zasnovane očistevalne gonje,

hkrati pa razglasitev pomilostitve za obsojence iz vrst državnih, gospodarskih in vojaških funkcionarjev, odstop od načela osebne odgovornosti ter poudarek kolektivnega vodstva in dela partije, prav tako pa važne notranje-politične spremembe, ki izhajajo iz teh dejstev in prinašajo znosnejšo obliko zunanje politike — nam vedno jasneje kažejo odklon od Stalinovega kurza.

Take trditve se lahko zde domisljive, toda dejstva jih potrjujejo. Skušajmo si predstavljaljati, kaj bi se zgodilo z vzhodnim funkcionarjem, ki bi bil še pred nekaj tedni izdihnil, da so kremeljski zdravnik po nedolžnem zaprti in da je sovjetska tajna policija izsilila njihovo priznanje! Predstavljaljamo si, kaj bi se zgodilo z njim, če bi se uprle nehemu omenjanju Stalina, sedijo danes sami v zaporih. Mnogi linijsko zvesti stalincevi (ne samo v ZSSR, temveč tudi v satelitskih državah), ki so navajeni pod parolo »na-

men posvečuje sredstva« iti preko trupel, se danes sami počutijo v nevarnosti — in nedvomno ne brez vzroka.

SPREMEMBE PO STALINOVIM SMRTI

Pomembne politične spremembe po Stalini smrti je treba ocenjevati kot izraz resne krize v Sovjetski zvezi. Birokratsko - centralistično - državnikapistični sistem v ZSSR, zgrajen na zatiranju in ropanju delovnih ljudi, skriva v sebi polno resnih nasprotij, ki bi se z zaostrovanjem dosedanjega kurza samo še povečala. Ob Stalini smrti je bil ta sistem v takšnem stanju, da je vladajoča kasta bila prisiljena omiliti nekatere posebno surove in grobe oblike izkoriščanja, da bi se tako lahko obdržal sistem.

Ne smemo pa si delati prevelikih upov. Nikoli ne smemo pozabiti, da je stalinski sistem centralističnobirokratskega gospostva ostal nedotaknjen. Celotako pomembne izpustitve

namestnika ministra za državno varnost Rjumina označil kot sovražnika ljudstva, sovjetskega ministra za državno varnost Ignatjeva pa kot brezčastnega človeka, ki je obkrožen z lopovi. O usodi takšnega funkcionarja ni treba dvomiti.

Toda prav te stvari je storilo novo partijsko in državno vodstvo Sovjetske zveze pod vodstvom Malenkova, Berije in Hruščeva.

Neprestane hvalnice in prilovalni vzkliki izginjajo iz sovjetskega tiska.

Mitos o nezmožljivosti aparata državne varnosti se je zrušil z objavami o aretaciji nedolžnih ljudi in izsiljevalnih metod. Očiščevalna gonja je bila ustavljena in namesto nje je bila razglašena pomilostitev.

Mnogi uradniki aparata državne varnosti, ki imajo tisoče in deset tisoče ljudi na vesti, sedijo danes sami v zaporih. Mnogi linijsko zvesti stalincevi (ne samo v ZSSR, temveč tudi v satelitskih državah), ki so navajeni pod parolo »na-

da bi prve naznačene možnosti za omilitev hladne vojne ignorirali.

Vendar pa bi po drugi strani bilo precenjevanje sovjetskih sprememb po Stalini smrti nevarno in iluzistično. Kolikor poznamo kakarteristične pogoje v SZ in ostalih satelitskih državah, so ta dejstva manj delo subjektivnih želja tamkaj vladajočih partijskih in državnih voditeljev kot pa produkt birokratskega državnikapističnega sistema v ZSSR. Podvzeta so bili ukrepi, ki se za nekaj nians razlikujejo od ukrepov v času Stalina. Osnovne črte birokratsko - centralističnobirokratskega sistema pa se niso niti v najnosnejšem spreminile. Dokler pa bodo obstajale te, ne moremo od novega vodstva Sovjetske zveze — razen prehodnega omiljenja v prenapeti notranji in zunanji politiki — pričakovati v osnovi nič novega kot doslej znana dejstva.

(Konec)

Taft želi iti na Bermude

Na Bermudih bodo razpravljali tudi o relativni moči Malenkove vlade — Pred rešitvijo spornih vprašanj z zavezniki ZDA ne bodo privolile v sestanek z Malenkovo — Tudi iz Bonna žele poslati opazovalce na Bermude

New York, 1. junija (Tanjug). Set republikanske večine v Kongresu senator Taft, zahteva, da bi bil prisoten pri razgovorih na Bermudskih otokih. Pričakujejo, da bo predsednik ZDA Eisenhower privolil v njegovo zahtevo, da bi ohranil enotnost republikanske stranke.

V tukajšnjih diplomatskih krogih sodijo, da bo erto izmed najpomembnejših vprašanj, o katerih bodo razpravljali na konferenci treh zahodnih velesil, vprašanje relativne moči nove sovjetske vlade. Pripominjajo, da je možnost za sklicanje konferenec velikih sil po konferenci na Bermudskih otokih v velik meri odvisna od tega, kolikšna je moč nove sovjetske vlade pod vodstvom Georgija Malenkova. V političnih krogih treh zahodnih velesil so čedalje bolj prepričani, da med sovjetskimi voditelji, zlasti pa med Malenkovo, Berzjo, Molotovom, Bulganinom in Hruščevom obstaja nesoglasje in da sedanja navidezna soglasnost med njimi ne more trajati več kot leto dni, ne da bi prišlo med njimi do ostrega obračunavanja. Menijo, da bi sklicanje četverne konferenec lahko samo pospešilo, da bi prišel na površje eden izmed sovjetskih voditeljev in bi se uradno odločil o Bermudih. Churchill pa je menda mnenja, da bi četverna konferenca omogočila, da bi dobili iz prve roke obvestila

o tem, kdo ima v resnici oblast v Kremlju. Ameriški tisk veliko piše o problemih, o katerih bodo predstavniki treh zahodnih velesil razpravljali na bermudski konferenci. Med glavna vprašanja sodi po pisanju tiska, vprašanje Koreje, ker ZDA niso pripravljene privoliti v razdelitev Koreje do 38. vzporednika, temveč kaže, da bodo zahtevale naj bi šla razmejitvena črta vsaj 194 km severno od omenjenega vzporednika. Hkrati bodo zahtevali demilitarizacijo področja od razmejitvene črte do mandžurske meje. S tem stališčem pa se ne strinja Velika Britanija.

Važno sporno vprašanje je tudi vprašanje priznanja pekinške K-tajske. Danes bo namreč ameriški senat razpravljal o resoluciji, po kateri naj bi ZDA uradno izjavile, da bodo izstopile iz OZN, če bi bila Kitajska sprejeta v članstvo. Uradni predstavniki ZDA tudi trdijo, da se bo Eisenhower odločil upr Churchillovemu predlogu za sklicanje konferenec z

Togliatti bi sodeloval v vladi

Rim, 1. junija (Tanjug). Za tajnikom italijanske komunistične stranke Nenni je večkrat tudi Togliatti v svojem govoru na zborovanju v Milanu ponudil svoje sodelovanje v vladi. Togliatti je dejal, da bi zlasti pomembno to, da bi našli možnost za sestavo vlade, ki bi imela oporo v veliki večini. Kominformovski voditelj je izrazil prepričanje, da bi lahko našli skupni temelj za sestavo takšne vlade.

V Rimu imajo Togliattijevo ponudbo za sodelovanje v vladi pomembno, saj je bil doslej v tem oziru v ozadju, medtem ko je imel Nenni nalogo pripraviti vse potrebno za morebitno sodelovanje kominformovcev v vladi.

Mendès-France proti vojni v Indokini

Na osnovi razgovorov z generalom Königom bo sestavil deklaracijo za skupščino — Predlagal bo tudi povečanje kmetijske proizvodnje

Pariz, 1. junija (Tanjug). V pričakovani razpravljajo o investituri Mendès-France v narodni skupščini, današnji pariški tisk komentira program, ki ga je Mendès-France obrazložil pred nekaj dnevi. Listi komentirajo predvsem njegovo izjavo v zvezi z Indokino, v kateri je rečeno, da se on ne strinja s politiko dosedanjega ministra za priključne dežele Le-tourneuja. Poudarjajo, da je Mendès-France 1950. leta glasoval proti kreditom za vodenje vojne v Vietnamu.

Pariz, 1. junija (AFP). Mendès-France, kateremu je poverjen

mandat za sestavo nove francoske vlade, je davi proučil s predsednikom skupščinskega odbora za obrambo generalom Königom probleme evropske armade. Po razgovoru je izjavil novinarjem, da mu bo merodajno mšljenje generala Königga pomagalo pri pripravljanju deklaracije, ki jo bo prebral v skupščini, ko bo predlagal investituro.

Mendès-France bo v svoji deklaraciji poleg drugega poveslil veliko pažnjo problemom kmetijstva. Smatra, da mora po-stati Francija velik proizvajalec in izvoznik poljskih proizvodov. Po njegovem mnenju do sedaj ni bilo dovolj ukrenjenega v tem smislu. Pariz, 1. junija (Tanjug). Radikalni socialist Mendès-France je danes zaključil posvetovanja in bo jutri ves dan pripravil deklaracijo, katero bo v sredo prebral v narodni skupščini. Po informacijah iz krogov, ki so bili zadnje dni v stiku z Mendès-Franceom, ta ne bo neposredno postavil vprašanja zaupnice v zvezi s problemom evropske armade. Mendès-France je mnenja, da se v tem pogledu ne more ničesar odločiti pred jasnjo konferenco in nemškimi volitvami, zato bi bilo odveč zapletati položaj s postavljanjem tega vprašanja. Menijo, da je na to odločitve vplival njegov razgovor v Königom.

Zvedelo se je, da Mendès-France ne bo iznesel podrobnosti za rešitev vprašanja Indokine. V osnovnih črtah obstoja ta rešitev v aktivnih pogajanjih za prekinitev vojne. V zvezi s tem zanikajo, da bi Mendès-France vzpostavil stik s Ho Si Minhom.

Kar se tiče francoske Severne Afrike, meni Mendès-France, da je te probleme možno rešiti le z direktnimi pogajanjimi med praviimi predstavniki narodov teh dežel in Francijo, in da je treba v teh deželah izvršiti reforme v cilju širše avtonomije. Na gospodarsko-finančnem polju je njegov osnovni cilj popolnoma ustavitvijo inflacije, ki kot kronična bolezen črpa Francijo že nad 40 let, vendar pa se sredstva, ki jih misli za to uporabiti Mendès, razlikujejo od onih, ki so jih uporabljal njegovi predniki. Mendès-France namerava znižati javne izdatke in povečati proizvodnjo, odnosno istočasno povečati privatne in javne investicije, kakor tudi kredite za gradnjo in obnovo. Po njegovem mišljenju bi se to ne smelo doseči s povečanjem raznih bremen, temveč bi bilo treba obstoječa sredstva drugače uporabiti. V prvi vrsti misli prenesti vojne kredite na civilne, neproduktivne in produktivne.

V programu Mendès-France zavzema važno mesto fiskalna reforma. Kot osnovno stvar v tej reformi navajajo uvedbo dopolnilnih taksa na kapital. Kar se tiče nacionaliziranih podjetij, jih namerava Mendès France reorganizirati, da bi postala racionalnejša in da bi se povečala njihova rentabilnost. Predvideva tudi reorganizacijo socialnega zavarovanja, ki naj bi omogočila večjo kontrolo vplačil in kontrolo izvajanja zdravniške službe. V ta okvir sodi tudi sprememba glede upokojencev, s katero misli delno rešiti vprašanje brezposelnosti.

Nemški neonacisti obsojeni
Bonn, 1. junija (Tanjug). Danes se je zaključila razprava proti 7 pristašem neofašističnega gibanja za nemški Reich, ki so hoteli ponovno vzpostaviti nacistični režim v Nemčiji. Sodišče v Dortmundu je obsodilo glavna obtožena Heinricha Vetterja in bivšega Hitlerjevega gauliterja Emila Klitzlerja na 18 mesecev zapora, ostale obtožene pa na 10 do 12 mesecev. Ta neonacistična skupina je bila ustanovljena po vojni v Porurju. Imela je za nalogo ustanavljanje tajne organizacije, katere člani so se morali vrniti v politične stranke in preko njih razvijati protidemokratsko, antisemitsko in sabotersko akcijo. Pri razpravi je bilo ugotovljeno, da so imeli obtoženci tesne zveze z nacističnimi prvaki, ki so emigrirali v Francovo Španijo.

Regionalna mednarodna konferenca v Tokiu
Tokio, 1. junija (AFP). Uradno poročajo, da je japonska vlada pozvala Mednarodno organizacijo dela, naj bi imela svojo drugo regionalno konferenco za Azijo od 14. do 26. septembra v Tokiu. Ta poziv je poslal generalnemu direktorju organizacije japonski generalni konzul v Zenevi, Kensuke Sato. Španijo.

ZADNJI TELEGRAMI

prve izdaje

WASHINGTON, 1. junija. Predsednik Eisenhower je predložil danes kongresu, da naj se ukinita Urad za medsebojno pomoč, ki ga je doslej vodil Stassen in Urad za informacije. Oba urada naj bi prišla 4. pod kontrolno zunanje ministrstva.

CARIGRAD, 1. junija. Turške oblasti so uvedle anketo zaradi eksplozivne mine na bolgarsko-turški meji, ki je ubila 8 oseb, med njimi dve otroški očiščja in predsednika obmejne občine. Ta dogodek je izzval velik mučen vtis med obmejnimi prebivalstvom.

LONDON, 1. junija. Uradno poročajo, da zunanji minister Eden do oktobra ne bo nastopil svoje službe. Do tedaj ga bo nadomestil eden izmed mnogostevilnih izrazih lojalnosti sultanu. Sprašuje se, če ni morda generalni rezident pregovoril maroškega paša in kadije, da so sestavili protest.

V Italiji se stalno večja potrošnja tobaka; l. 1949. je znašala le 800 gramov na prebivalca, čani pa že 850 gramov. Vsak Italijan izda za tobak približno 6609 lir na leto. Znatno se je povečala zlasti potrošnja cigare, potrošnja cigar in tobaka v prahu pa se zmanjšuje.

OKROG NAČRTOV O »EVROPSKI VOJSKI«

Francija-zrtev svojih načrtov

Znano je, da so Francozi sami pripravili načrt o evropski vojski, ki se danes nosi ime njegove načrtovalca — ministra Plevena. Pleven — in z njim ostali francoski politiki — so bili mnenja, da bodo s tem preprečili obnovo nemške vojske moči, ki je postala nekak vogelni kamen vseh zahodnih — predvsem ameriških — vojaških načrtov. Sedaj so Francozi tisti, ki pozivajo vse potnike v železniškem vagonu, naj potegnejo za »zasilno zavoro«.

Tik pred ratifikacijo je Francija (in z njo tudi druge države) spoznala, da postaja »zrteve svojih lastnih načrtov«: tudi Francija naj bi po načrtih in po sklenjenih sporazumih ne imela več svoje nacionalne vojske, ki so jo prej hoteli prepovedati samo Nemcem! Vse oborožene sile šestih držav naj bi se pomešale v skupni evropski vojski. Toda že danes postaja očito, da bi v tej »amešanici« Zahodna Nemčija (še bolj pa možna zedinjena Nemčija) imela daleč največjo moč in s tem tudi vpliv...

Nenadoma se je ost, ki so Francozi naperili proti Nemcem, obrnila proti njim samim: v Parizu se resno boje, da bi jim žrtvovanje »suverenosti« v korist Evropske obrambne skupnosti škodilo na ugledu, ki ga imajo kot velesila: Francija bi izgubila svoje »ugledno« mesto v Atlantskem paktu in se se zdela ne bi mogla več meriti z ZDA in Veliko Britanijo: francoski diplomati pa se bojijo tudi, da bi Francija ne imela več ugleda velesilek tudi v Varnostnem svetu OZN, kjer je ena izmed petih stalnih članic.

Francozi so tudi zaskrbljeni — slej ko prej ne brez vzroka, — da bodo Nemci po dobrem letu svojega sodelovanja v evropski vojski zahtevali enakopravne pravice, če imajo že največje dolžnosti, in s tem tudi enakovredno članstvo v Severnoatlantskem paktu. Nemški glas bi postal bolj uvaževan od francoskega! »Zrteve« Francije, da odobri Evropsko obrambno skupnost, bi torej ne mogla zavrniti, ali preprečiti obnove nemške vojske moči...

»Zgodovinski obrat« tradicionalnih načrtov

»Vprašanje »evropske vojske« je v bistvu vprašanje odnosov med Francijo in Nemčijo. Toda prednja bi na kratko pogledali, kako se v življenju kaže »zgodovinski obrat« tradicionalnih odnosov med tema dvema državama, velja pogledati, koliko je upanja, da bo gledanjem časa ratificiral pogodbe o ustanovitvi Evropske obrambne skupnosti.

V pariškem parlamentu se bolj in bolj kažejo dvomi in bojazen. Katoliško ljudsko republikansko gibanje se — kot rečeno — zavzema za ratifikacijo te pogodbe. Toda razmod dezolevskega »gibanja« in prepuganosti sil v korist Plevenih »evrovisnih« ne daje največjega upanja za lahko glasovanje v francoskem parlamentu. Proti uradnemu stališču dosedanjih vlad in proti ratifikaciji so kominformovci (iz posebnih znanstvenih in agenturnih interesov), dogolovci — bodisi desničarski ali levičarski — in pripravljeni podpirati Evropsko obrambno skupnost, ker vidi v tem prvi večji (in stvarni) korak k evropski federaciji; četrtina je proti ker se boji »dvoine igre« Nemcev: Prvi del tega članka je izšel 26. maja z naslovom »Evropska vojska — stvarnost ali utvarje«.

Danes kronanje britanske kraljice Elizabete II.

Sprejem na čast zastopnikom Britanske skupnosti narodov — Iz Amerike 1 milijon, iz ostalih držav 3 milijone obiskovalcev

London, 1. junija. V London so že prispeli vsi predstavniki držav, ki so prijavile udeležbo na kronanju britanske kraljice. Med delegati je razen osmih predsednikov vlad Britanske skupnosti narodov ena kraljica, 7 sultanov in 35 predstavnikov kolonialnih ozemelj. Razen tega je prispelo v London 30 prin-

cev in 30 princes, 5 predsednikov vlad, štirje podpredsedniki in šest zunanjih ministrov. Izmed 75 držav, ki so uradno zastopane, jih je 14 imenovalo za svoje delegate veleposlanike v Londonu, med temi je Sovjetska zveza skupno s petimi vzhodnoevropskimi državami.

Naslo državo zastopajo na kronanju podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Milovan Djilas, državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović in načelnik generalštaba JLA general Peko Dapčević.

V Londonu bodo med kronanjem britanske kraljice zasebni razgovori med predsednikom indijske vlade Nehrujem in predsednikom pakistanske vlade Mohamedom Alijem. Sodijo, da se bodo ti razgovori nanašali predvsem na medsebojna

Kraljica Elizabeta II. je priredila danes sprejem na čast zastopnikom Britanske skupnosti narodov. Navzočih je bilo med drugim 11 ministrskih predsednikov. Za jutrišnje kronanje so gledalci že včeraj in danes zavzeli položaje na ulicah, po katerih bo šel slovesni spredov. Na trgu Trafalgar so gledalci ustavili že danes vse promet. Danes in jutri bo prišlo v London 1200 posebnih vlakov za kronanje. Obiskovalcev iz Amerike je 1 milijon, iz ostalih držav pa 3 milijone. Britanska

Vloga malih držav

Vprašanja in zapleti okrog ratifikacije pogodb o evropski vojski zbujaajo resne pomisleke. Pri tem pa gre še za vprašanja, kako gledajo na ta vprašanja v Belgiji, Nizozemski, Luksemburgu in Italiji. Vsaka od teh držav ima svoje težnje in tudi svoje pomisleke.

Belgija in Nizozemska se sicer zavzemata za »evropsko vojsko«, toda pogledi teh dveh držav na ta vprašanja so bistveno drugačni. Obe državi imata sicer izkušnje, da je vodena »evropska« politika v sedanjih mednarodnih razmerah težavno, ob državi sta bili za vojne okupirani po Nemci in obe državi smatrat, da »nevtralnost« ne pomeni obenem tudi varnost. Zato sta Belgija in Nizozemska pristopili k Atlantskemu paktu, se zavzemata za »skupno obrambo« in Zahodni »samo da bi ne bilo treba privoliti v oborožitev Nemčije kar pa si posebno želijo v Washingtonu.

Nemški socialni demokrati V Zahodni Nemčiji je glede tega položaj nekoliko jasnejši: britanska vlada je bila prva, ki je izbojevala ratifikacijo bonnskih in pariških pogodb in dr. Adenauer je danes še vedno trdno na krmilu.

Nemci se zavedaajo, da z evropsko vojsko lahko samo nekaj pridobijo: že dolgo se v Bonn pripravljajo, da spet postavijo na noge svojo vojsko (baje je že vse pripravljeno in oficirji čakajo samo še na signal, da spet oblečejo uniforme!), pa čeprav bi morala ta armada delovati (morda samo začasnno?) pod mednarodno kontrolo.

Edna ovira za uresnitve Adenauerjevih načrtov so nemški socialni demokrati. Na samo ta stranka nač na tudi druge nemške demokratične stranke se bojijo obnove nemške militarizma in to morda še bolj kot sosednje države. Nemški socialisti vidijo težave rešitev v »Veliki Evropi«, v federaciji, ki ne bi zajela zgolj »skladne« države Zahoda, pač pa tudi Veliko Britanijo in socialistično močno skandinavsko državo. Duket je na vidno, da Adenauer se zdi vso problem v zvezi z evropsko vojsko dokaj enostavni. Toda v jeseni bodo v Zahodni Nemčiji parlamentarne volitve, in katerih upajo socialni demokrati, katerim poudarja, da »ne zmagre res prišlo, potem je jasno, da bodo mnoga vprašanja, ki jih hočejo sedaj v vsej naglici rešiti, zopet — odprta.

Nemški socialisti so mnenja, da je okvir Evropske obrambne skupnosti tako ožek da bi preprečil možne razgovore o enotnosti Nemčije, pač pa bi širša organizacija bila manj osirno zahtevna in bi bila vrata za nadaljnja porazila in vedno odnora. Na svojem predvo-ljenem zborovanju 10. maja v Frankfurtu je socialnodemokratska stranka sprejela manifest, v katerem poudarja, da »ne stranka upira integraciji Zahodne Evrope v zahodni obrambni sistem« dokler ne bronadela vsi poskus, da bi se dosežle sporazumi z Rusijo glede zedinjene Nemčije.

Problem združitev obeh delov Nemčije je za Nemce tako važen, da socialni demokrati resno računajo na to geslo pri volilni kampanji za bližnje parlamentarne volitve. Dr. Ollenhauer si želi mirno rešitev tega problema, kar naj bi se pokazalo kot posledica »spremembe« v sovjetski zunanji politiki in tudi njene taktike v evropskih vprašanjih. Ollenhauerju je jasno, da bi ustanovitev »evropske vojske« za precejšnje dobo onemogočila sloberno »mirno« rešitev in da bi glede dedinjenja z Vzhodno Nemčijo prišla v poštev samo še »svobodivite«. Nemci pa — kot kaže — niso preveč naklonjeni sovotivni katastrofe iz druge svetovne

Kdo bo nasledil Edena?

London, 1. jun. (Reuter) Zaradi bolezni britanskega zunanje ministra Edena, ki bo prihodnji petek odpotoval v ZDA zaradi tretje operacije, v Londonu razpravljajo o možnosti, da bi Edena zamenjal kdo drugi na položaju ministra za znanje zadeve. Kroziijo govorice, da bi v tem primeru na Edenovo mesto lahko prišel sedanj minister za stanovanjska vprašanja in komunale zadeve Harold Macmillan. Dokončno bo odločil Churchill po Edenovi operaciji, če bo Eden še ostal na svojem položaju. Postavlja pa se tudi vprašanje, kdo bi v slučaju potrebe zamenjal Edena v svojstvu voditelja večine v parlamentu in naslednika ministrskega predsednika Churchilla. Kot najverjetnejšega kandida za ta položaj omenjajo sedanjega finančnega ministra Richarda Butlerja, ki je v zadnjih letih največ sodeloval pri načrtih za politiko konservativne vlade.

Sing Man Rheejevi pogoji

Peking obtožuje južnokorejsko delegacijo, da skuša preprečiti sklenitev premirja — 55 letal tipa »Mig-15« sestreljenih nad Korejo

Seul, 1. junija. Ameriške novinarske agencije poročajo, da je postal južnokorejski predsednik Sing Man Rhee odgovor predsedniku ZDA Eisenhowerju glede pogojev za premirje v Koreji. Po teh poročilih bi Sing Man Rhee privolil na pogoje za premirje v Koreji, če ZDA sklenejo obrambni pakt z Južno Korejo, obljui-

OZN bi morala razpravljati o Keniji

New York, 1. junija (Tanjug). Delegacije nekaterih dežel azijsko-afriškega bloka, pri OZN izražajo mnenje, da bi morala OZN razpravljati o položaju v Keniji. Te delegacije poudarjajo, da bi OZN ne smela biti ravnodušna do dogodkov v tej britanski koloniji.

Britanske varnostne sile so se včeraj spopadle na več krajih s pripadniki gibanja Mau-Mau. Po uradnih poročilih je pri teh spopadih izgubilo življenje 20 pripadnikov tega gibanja. Najhušji spopad je bil kakih 30 km severno od Nairobija.

Sestanek indijskih diplomatov

Bern, 1. junija (Reuter). Predsednik indijske vlade Nehru bo predsedoval konferenci indijskih diplomatskih predstavnikov v Evropi, ki bo 17. junija v Búrgenstocku v Švic.

Zasedanje Arabske lige zaradi Maroka

Za protestom maroških paš in kadjev se skriva francoski generalni rezident

Kairo, 1. junija (AFP). Maroški nacionalistični voditelji so včeraj zahtevali takojšnje zasedanje političnega odbora Arabske lige, da bi proučili položaj v Maroku, ki je nastal ob poskih francoske vlade, da bi stroglo-ovala maroškega sultana. Opozorili so tudi vse arabsko časopisje, naj seznanijo arabsko javno mnenje s čedalje hušjim položajem v Maroku.

Tanger, 1. jun. Eden od tangerških listov v arabskem jeziku je danes izrazil mišljenje, da se za nedavnim protestom maroških paš in kadjev proti maroškem sultanu morda skriva francoski generalni rezident Guillaume,

radijska družba bo prenašala poročilo o kronanju v 42 jezikih. S posebnimi letali bodo prenašali slike s kronanja v Ameriko, kjer jih bodo televizijske družbe predvajale že nekaj ur pozneje.

MATERI IN OTROKU Kjer ni nadzorstva, ni tožnika...

ob njunem prazniku

V vinogradničnem predelu Ljutomerskega okraja je alkoholizem vedno socialno vprašanje, ki povzroča ogromno škodo zdravju prebivalstva, življenjski ravni in zlasti družinsko življenju ter vzgoji otrok. V Teden matere in otroka bodo imeli poleg drugih po vsem okraju tudi predavanja o posledicah pijančevanja. Kako pereče vprašanje je alkoholizem ne samo v vinskih okrajih in po kmečkih domovih, temveč celo v vinogradniških zadrukah, dokazuje to, da so v Železnih dvirih nameravali zapreti otroški vrtec in namesto njega odpreti gostilno. K temu jih gotovo ni vodila samo želja po dobičku, temveč tudi želja nekaterih družnikov po pijači, ki bi bila tako slobodni pri roki, kakor je sedaj.

ženski pevski zbor iz Ljutomer. Dijaki nižje gimnazije v Ljutomeru bodo obiskali mladinski dom v Verzeju, kjer bodo uprli.

zorihi Milčinskega »Mogočni prstane, doma pa bodo igrali »Kresnička«.

V Cezanjevih, Razkrižju in pri Tomažu bodo odprli materske posvetovalnice, v Ivanjici pa matersko posvetovalnico selijo v primernejše prostore. Na Stari cesti so starši zaprosili za ustanovitev otroškega vrta ter po pripravi tudi sami prispelati, kolikor je mogoče. V Zepovcih so uredili otroški vrtec za 30 otrok. Nekaj sredstev so prispevali starši, nekaj pa sta primaknila zadruga in okrajni ljudski odbor. V Podgorju bodo odprli posvetovalnico, v Verzeju in okolici pa so zbrali precej sredstev za revne in vzgojno zanemarjene otroke. Pobudo za to je dal odbor Socialistične zveze.

V Teden matere in otroka se bodo po vsem okraju spomnili tudi babic, ki ogromno žrtvujejo za zdrave matere in otroke. M.

Od časa do časa naletimo v člankih v dnevnem tisku na vprašanje vinskega zakona, kakor terga pomanjkanje čutijo vsi potrošniki vina, ker so več ali manj prmorani, piti tudi takšne alkoholne pijače, ki jih celo najbolj pomanjkljivi vinski zakon ne bi mogel smatrati za vino. Oškodovani pa so tudi proizvajalci vina, saj se pod znakom dobrih, kvalitetnih vin prodajajo in točijo tudi tekočine, ki so vinu zelo malo podobne. Nedavno postavljena ugotovitev, da so potrošniki vina iz izobili vse zaupanje v razne naslove in napise pri vinih, menda v celoti drži. Trajalo bo še dokaj dolgo, preden bo večina potrošnikov vina dobila zopet pravilno sliko o resnični kvaliteti vin iz posameznih vinogradnih področij in o vinih posameznih sort.

V 31. številki »Gospodarskega vestnika« ugotavlja tov. Milko Krizman, da pozitivni pravni predpisi, ki naj bi urejali in kontrolirali promet z vinom, pravzaprav obstajajo. Pomanjkljiva naj bi torej bila le kontrola. Dejansko pa te kontrole, razen malih izjem, sploh ni. Iz članka je razvidno, da je Centralni higienski zavod v Ljubljani ugotovil vrsto nepravilnosti v prometu z vinom, zelo malo ali nič pa nismo doslej slišali o kazenskih sankcijah napram kršilcem najosnovnejših nacei starega vinskega zakona in dveh uredb v zvezi s prometom z vinom, ki so bile izdane po vojni. (Uredba o prepovedi točenja vina od samorodnice — Ur. list LRS 3/36 in Uredba o stekleničenju vina — Ur. list LRS 3/51). Praktično torej v Sloveniji nihče ni čutil in v glavem ne čuti, da obstajajo pravni predpisi, ki naj ščitijo potrošnika in proizvajalca pred nepravilnostmi v prometu z vinom.

Sedanje stanje nujno zahteva rešitve. To so čutili tudi zastopniki socialističnih vinogradniških obratov in lokalnih kletarskih obratov iz Ljutomerskega okraja, ki so na sestanku v Ljutomeru nedavno razpravljali tudi o teh vprašanjih. Ugotovili so, da je imel predprilniški zakon o vinu vrsto pomanjkljivosti. Slično je tudi s poznejše izdanimi uredbami. Gospodarstvo se razvija. Enako gre svojo hitro pot naprej tudi kletarska tehnika. Zato so nekatera določila starega vinskega zakona že zastarela. Razen tega se v tem zakonu čuti močan vpliv vinske trgovine, ki je pri njegovi sestavi aktivno sodelovala. Njeni interesi so se seveda bistveno razlikovali od interesov potrošnika in proizvajalca vina.

Novi vinski zakon naj zaščiti proizvajalca in potrošnika pred nepravilnostmi in zavarovanjem v prometu z vinom. To bi naj bilo osnovno vodilo, ki naj se čuti v vseh členih tega zakona.

Enako kot stari, naj snatara tudi novi zakon za vino le alkoholne pijače iz zlahtnega grozda. Pri tem je treba določiti alkoholni stopnji spodnjo mejo: 8% alkohola za navadna in 9% za sortna vina. Že to do-

O nujni potrebi novega vinskega zakona — Prispevek Ljutomerskih vinogradnikov in kletarjev k temeljnim načelom takega zakona, ki naj zavaruje proizvajalca in potrošnika vin pred zlorabami vinske trgovine — Izvajanje zakona se naj zaupa vinar-skemu inštitutu

ločilo bo izločilo iz prometa številna navodnjena vina in vina iz prezdognjih trgatav. Hibridna vina se ne smejo točiti in tudi sicer ne smejo priti kakorkoli v promet. Že nedavna uredba o hibridnih vinih je vsekakej pomanjkljiva, ker prepoveduje zgolj »močenjske« takšnih vin, ni pa v nasprotju s to uredbi trgovanje s hibridnimi vini in hranjene teh vin v kletah gostinskih obratov. Takšno hranjenje hibridnih vin za »domačo porabo« se na terenu večkrat ugotovi.

Kot neužitna vina se smatrajo ciklajna vina in vina spremenjenih organoleptičnih lastnosti. Najvišjo dopustno količino hlapljivih kislin bo treba nekoliko znižati. Medtem ko v izvajanju zakona o vinu glede cika ni bilo posebnih težav, je bilo mnogo težje postopati v ostalih primerih, ko je vino postalo neužitno. Ciklajna vina so bila manj nezmotljiva kemična analiza. Večino drugih sprememb analiza ne ugotavlja. Te stvari naj ugotavlja posebna strokovna komisija. Mnenje te komisije naj bo končno. Neužitna vina se oddajo (izlijajo), denaturirajo ali oddajo v destilacijo na podlagi mnenja te komisije. Krivice naj sodišče ločeno obravnava in tudi ločeno kaznuje, v kolikor gre v obravnavanem primeru

tudi za prestopke, ki ga je treba sodno kaznovati.

Vinski zakon naj predvidi učinkovito zaščito raznih pridelovalnih okolišev, sort in tipov vin. Rezanje vin iz raznih vinogradnih področij naj se sploh prepove. Vskakemu potrošniku vina je treba zagotoviti pravico, da si je popolnoma na jasnem, kakšno vino pije, (poreklo, sorta, tip in slično). Sortna vina lahko nosijo ime ene sorte le v primeru, da je v vinu vsaj 75% vina te sorte. Vsako rezanje vin raznih sort v vinski trgovini naj ima za posledico izgubo pravice do naziva sortna vina.

Zboljšanje slabih letnikov se naj dovoli le pod naslednjimi pogoji: sladkati se sme le pri proizvajalcu, za kar je smatrati tudi združenje proizvajalcev. To delo se sme opravljati le pri moštu, nikakor pa ne pri vinu. Dovoljenje dajejo in pregled nad tem vodijo okrajni ljudski odbori. Mokro sladkanje (z uporabo vode) v naših razmerah je potrebno. Količino sladkorja, ki se sme dodati, naj določajo od letine do letine okrajni ljudski odbori. V nobenem primeru ta količina ne sme presegati 4 kg na 100 litrov mošta. Takšno vino ne more biti označeno kot »pristno«, »originalno« ali slično.

Določila sedanje uredbe o stekleničenju vin naj pridejo tudi v novi zakon o vinu. Važno je, da se smejo polniti vina le v proizvodnih področjih in sicer pod nadzorstvom vinarškega inštituta.

Za nekatera vinorodna področja bo važno tudi to, da okrajni ljudski odbori določajo začetek trgatve. Izvajanje vinskega zakona naj se zaupa vinarškemu inštitutu, pri katerem bo delovala tudi posebna strokovna komisija za oceno vin. V komisiji naj bodo poleg predstavnikov inštituta in proizvajalcev tudi zastopniki gostinstva in vinske trgovine. Uspešno bo pa tako nadzorstvo le, če bo v Sloveniji delovalo pet do šest kletarskih nadzornikov.

To so nekatera določila, ki naj urejajo promet z vinom in ki zadevajo predvsem proizvajalce vin. Mislimo, da posebno dolge razprave o tej stvari, kakor to predvideva Milko Krizman, niso potrebne. Take pravice le zavlačujejo rešitev tega važnega vprašanja, to pa ni v interesu ne potrošnika ne proizvajalca. Vinska trgovina bo končno le morala pristati na to, da je njena naloga v glavnem prodajanje vina. Nega in šolanje vina je namreč naloga kletarskih podjetij v proizvodnih, zlasti še v potrošnih središčih. Predmet poslovanja teh podjetij so lahko le zdrava, naravna vina. Vse druge posle bo treba opustiti. To zahtevajo zdravje potrošnika in interesi proizvajalca, ki pridelujejo kapljico na dokaj skopih vinogradniških tleh, ki za druge kmetijske kulture sploh niso primerna. S. F.

Teden matere in otroka ob naši severni meji

Na naši severni meji so se več tednov skrbno pripravljali na Teden matere in otroka. Pionirji odredov pri osnovnih šolah in osemletkah v Lokavcu, Sladkem vrhu in Velki bodo priredili 7. junija skupen izlet in prvi javni folkloristični nastop. Kajuhov odred na Sladkem vrhu se pripravljajo tudi na organizacijo počitniških kolonij. Tovarna kartona in papirja v Sladkem vrhu je dala navedenim trem šolam za letovanja 35.000 dinarjev. Sole v Gor. Radgonji pa bodo sredstva za letovanja zbrale s kulturnimi sporedi v tednu matere in otroka. Gornje-radgonska opekarna bo dala so-

cialno ogroženi družini Prodnikovi iz Gor. Radgone socialno pomoč v znesku 5000 din. Večje prireditve bodo tudi v Apaški kotlini, kjer bodo pogostili otroke in matere po vaseh ter izvedli večjo centralno prireditve. V tednu bodo v solah roditeljski sestanki ter vzgojna in zdravstvena predavanja. V združni vasi Zepovci bodo odprli otroški vrtec. To bo že tretja ustanova te vrste v Apaški kotlini. Za inventar vrta bo OLO Ljutomer prispeval 50.000 din, ostala sredstva pa so množične organizacije ter zadruga zbrale iz lokalnih virov.

Lepa proslava stoletnice osnovne šole

V Sloveniji ni mnogo šol, ki bi se lahko ponale s starostjo sto in več let. Če praznujemo šole stoletnice na podeželju, je to dokaz, da gre za kraje, ki so bili za napredek posebno ugodni. Tak kraj je tudi sedaj naša občina Poljanje vas nad Skofjo Loko. V priznani Poljanjski dolini od Skofje Loke do Zirov, dolgi približno 39 km, so izven Skofje Loke najstarejše osnovne šole v Poljanah (ustanovljena leta 1817) in leta 1817) in v Gorenji vasi (l. 1833). Zašilno šolo pa je dobila Leskoveca, 9 km od Gorenje vasi, v hribih 7 nadmorsko višino približno 630 m. Že l. 1851. Vse ostale šole v tem okolišju so mlajše.

Proslava stoletnice šole v Gorenji vasi je začela 17. maja, ko so v tamošnjem domu TD »Partizani« priredili koncert, na katerem so nastopili pevski zbori vseh šol od Poljan do Zirov in KUD »Ivan Regen« iz Gorenje vasi. V nedeljo 24. maja je bil toledovni nastop na letnem toledovščini »Partizani« v Gorenji vasi. Nastopilo je nad 500 toledovščev od najmlajših pionirjev do odraslih. Letni prireditvi je šteta solarjev iz Hotavlj in Leskovec prinesla podzračje z vrha Blegasja (1563 m), nakar so sledili podpravnici govori. S proslavo so poslali tudi čestitke maršalu Titu k rojstnemu dnevu. Toledovni nastop je popolnoma uspel. Organizatorji proslave so za stoletnico osnovne šole pripravili tudi poseben spominski spis, ki bo najnejsim rodovom prical, kako je sedanja doba cenila pomen šol. M. Št.

Čemu taka potrata?

Tov. ing. S. P. je v »Slovenskem poročevalcu« z dne 21. maja t. l. objavil članek pod gornjim naslovom, v katerem ugotavlja, da tobak za pipe zadane, da kolektivno tobačne tovarne v Ljubljani po nepotrebnem dviga stroške, ker ar odkupuje pločevinate embalaže za ta tobak itd. Na pripombe navedenega članka dajejo tov. inženirju in drugim kadilecem tobaka za pipe naslednje pojasnilo:

Razgovor s projektantom nove bohinjso-škoške elektrarne

Izmed najosnovnejših podatkov o načrtih za to elektrarno je projektant inž. Marko Lavrenčič »Elektroprojekta« v Ljubljani naštel našemu dopisniku naslednje zanimivosti:

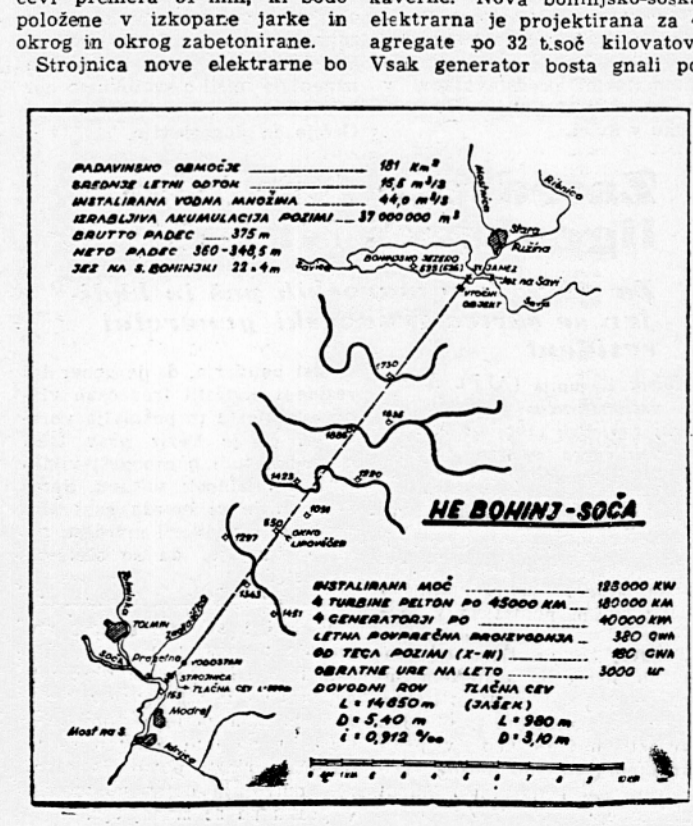
Energetska rezerva, ki jo predstavlja akumulacijsko Bohinjso-ško jezero znaša 30 milijonov kilovatnih ur. Izrabljivo jezersko akumulacijo, ki znaša 37 milijonov kub. metrov, bo nova elektrarna izkoristila samo pozimi, poleti pa se bo okoriščala zgolj z dotekajočimi vodami. Gladna Bohinjso-ško jezero bo približno za 2 m višja kakor danes, vendar je treba pripomniti, da se dvignje že sedaj ob času nal. vod do 3,8 m nad normalno gladino. Razlika med nadm. višino Bohinjsoškega jezera in akumulacijskega jezera hidroelektrarne Doblar na Soči, ob kateri bo zgrajena strojnica nove elektrarne, znaša 375 m. Padci vode, ki bo gnala turbine te elektrarne, se bodo gibali od 360 do 348,5 m pri polnem, oziroma izpraznjenem Bohinjsem jezeru. Instalirana moč agregatov bo znašala 129 tisoč kilovatov.

HE BOHINJ-SOČA

petnem nad Sočo 14.850 m dolg dovodni rov, premera 5,4 m, od tod pa do strojnice ob Soči bodo položili 980 m jeklenih tlačnih cevi premera 31 mm, ki bodo položene v izkopane jarke in okrog in okrog zabetonirane. Strojnica nove elektrarne bo zgrajena na prostem v ozki dolini do vodni pot, premera 5,4 m, od tod pa do strojnice ob Soči bodo položili 980 m jeklenih tlačnih cevi premera 31 mm, ki bodo položene v izkopane jarke in okrog in okrog zabetonirane. Vsak generator bosta gnali po

Novi vozni red in mačehovsko ravnanje s spodnjim zasavjem

Pred kratkim je skupina ljudskih poslancev Ljudske skupščine LRS iz kriškega okraja obiskala odgovorne tovarne na direkciji državnih železnic v Ljubljani ter jim pojasnila nemogoče razmere, ki so nastale ob uvedbi novega voznega reda v spodnjem Zasavju. Spodnje Zasavje vse od Zidanega mosta pa do Brežic ima popolnoma samo enkrat zvezo iz Ljubljane proti Zagrebu. Medtem ko so zveze od Zagreba proti Ljubljane že nekako sprejemljive, pa so zveze iz Ljubljane proti Zagrebu naravnost škandalozne. Pogledmo zadevo od blizu.

PISMA UREDNIŠTVU

KINO »SLOGA« IN »ŠIŠKA«: FRIZER ZA DAME — IN SE KAJ

Pravzaprav gre v tem primeru za film, ob katerem bi ne bilo vredno izglubljati besed, če bi se v zvezi z njim ne pojavilo nekaj vprašanj, na katere bi radi dobili odgovor.

Kdo je »Frizer za dame«? Clovek, ki je sprva strigel ovcam volno, česal konjem repe, nato strigel damam njihove pišče in puke delne, delal frizure celuloidnim punčkam ter se končno zatekel v Pariz in se tu naglo povzpelo do parizil priljubljenega damskega frizerja. To končno ne bi bilo nič hudega, če bi pisec scenarija v filmu pokazal frizerjevo delo. Spretnost in iznajdljivost. Toda avtor je za delo in iznajdljivost kaj opazljivo skrnil skrajno plehek in grob seksus. Frizerjevo uspeh bazira prav na najcenejši ljubezni, na neumnosti in perversnosti bogatih pariških žensk in moških, od katerih mu eden celo oskrbi usoko odlikovanje, za dobro poznavstvo s pariško cipo.

»Frizer za dame« sicer v nekaterih scenah trdi, da ni le frizer za lase, ampak tudi frizer za duše. Ko gledaš film, pa se zaman sprašuješ, kako je s temi njegovimi dušami. Pri Parižanih ima po vsej verjetnosti izraz dusa drugačen prizvok, kakor smo ga vajeni mi, ali pa je prevajalka izraz l'amour (ljubezen) zamenjala z izrazom l'âme (duša), na kar bi clovek lahko sklepal po vsebini filma. Naj bo tem že kakor koli: duša ali ljubezen ljudi, ki jo imamo prilike videti v »Frizerju za dame«, je kaj plitka cena in umazana.

Kaj je pravzaprav film »Frizer za dame«? Kaj so hoteli Francozi z njim povedati? Je morda kritika pariške družbe, v kateri lahko uspeva clovek, kakršnega nam omenjena film prikazuje? Je kritika plehčosti pariških žensk in moških? Je kritika francoskih oblastnikov, ki take vrste frizerjem podeljujejo odlikovanja? Na vsa ta vprašanja nam filmska zgodba ne da odgovora. Če pa je pisec scenarija in filmskemu producentu bilo samo do tega, da gledalce zabava — končno tudi nekaj, čemur se clovek ne upira — sta oba svoj cilj popolnoma zgrešila, kajti frizerjevo uspeh, ki temelji, kot sem že omenila, na najnižjih ljubezenskih instinktih, gledalce ne more zadovoljiti. Tudi v vedrini mora biti etos, bolje — brez etosa ni radosti!

PRI SAP JE NAČELO: ČIM DLJE, TEM DRAŽJE

Da se uporablja progresivna lestvica je običaj pri dohodkih, od katerih se progresivno plačuje davek. V prometu pa je običaj prav nasproten: čim dalj tem cenejši kilometer. Toda Slovenija avto promet se drži načela, čim dalj se pelješ tem dražji je kilometer. Navajamo samo nekaj primerov: Iz Skofje Loke na železniško postajo stane vožnja na avto 10 din, iz Skofje Loke v Ljubljano pa 80 din. Če se pa kedo pelje v Ziri stane iz Skofje Loke 150 din, iz Ljubljane pa celo 250 din. Torej stane iz Ljubljane do Skofje Loke en potniški kilometer 3,65 (22 km) iz Ljubljane v Ziri 5 din (50 km), iz Skofje Loke v Ziri (29 km) pa stane en potniški kilometer 5,14 din. Iz tega sledi naslednje: Če kupiš vozovnico iz Skofje Loke — železniška postaja do mesta plačaš 10 din, v mestu kupiš novo vozovnico za Ziri plačaš že 150 din, kar znaša 160 din. Če si pa že na železniški postaji kupil vozovnico direktno za Ziri, pa si plačal namesto manj — več, namreč 170 din. Prav tako je v voznino iz Ljubljane do Skofje Loke. Vožnja iz Ljubljane do Skofje Loke stane 80 din, iz Skofje Loke do Zirov 150 din — znaša skupaj 230 din. Če pa kupiš vozovnico v Ljubljani direktno do Zirov stane 250 din. Če bi hoteli potniki ceneje potovati bi morali torej večkrat prekriti vožnjo in kupiti nove vozovnice.

Sever Meta

Ob tej priložnosti bi pa obiskovalci kinopredstav le radi izvedeli sledeče:

1. Kdo so tisti ljudje, ki za nas nabavljajo in iznajdljivo film? Zdi se, da večini z njihovo odgovornostjo do skupnosti in družbene stvarnosti ni vse o vedu! Vsekar pa izbirajo filme v prepričanju, da je za našo filmsko publiko vse dobro, vsaj po »Frizerju za dame« bi lahko tako sklepali.

2. Radi bi vedeli, komu se lahko zahvalimo, da se po vsebini tako globoko podpoprečni film, kakršen je »Frizer za dame«, vrti kar v dveh ljubljanskih kinematografih prav o »Teden matere in otroka«? Ljudem, ki so odgovornost zani, bi se namreč obiskovalci kino predstav zlasti v zvezi s tem radnom radi zanj zahvalili!

Navadni tobak za pipe se ne predelava po kakšni posebni proceduri, marveč samo zanj vedno uporabljali le navadne vojvodinske tobake — prej nazivane dunavske. Ker so ti tobaki razno slabše vrste, ni mogoče, da bi se kvaliteta bistveno poslabšala. Ekstra tobak za pipe ne izdelujemo samo v pločevinastih skatlah, marveč ga kadilci lahko dobe v maloprodaji v mehkih papirnatih zavijki, pri čemer je tobak iste kvalitete za 25 odst. cenejši kakor v pločevinastih skatlah. Papirnatu pakiranje je naše podjetje uvedlo zato, ker je po eni strani cenejšje, po drugi strani pa lahko služijo kadilecem za vložek v pločevinasto skatlo, če jo imajo.

Zbiranje starih že uporabljenih skatel ter njihova zopetna uporaba pa iz higiensko-sanitarnih razlogov ni mogoča niti dopustna. Tobak je izdelek, ki neposredno prihaja v stik z ustno sluznico in dihalnimi organi: starih skatel pa ne bi mogli niti popolnoma zanesljivo desinficirati, niti jim vrniti prvotni estetski izgled, ki je nujno potreben za naše proizvođe. Po drugih državah pakirajo celo posamezne cigare v kovinske tulce, ki smejo biti seveda le enkrat uporabljani.

Primerjava s skatlam za žepne baterije, ki jih zbira tovarna zbiranje spričo prikritih razlogov, ne bi bila mogoča.

V očiščenju pa se moramo posluževati približni sistem znanemu in vsahinskemu standardu tobačnih izdelkov, ki smo ga že imeli.

S tem močno slabše vrste, da smo odkupovali na vratašnicah tov. ing. S. P. na tudi družici kadilcev tobaka za pipe, ki imajo podobne primohbe. UPRAVA TOBARNI Ljubljana

Kako bo potekala gradnja in kakšne morebitne težave se lahko pojavijo?

Najprej bo treba postaviti jez na Savi Bohinjki pod sotočjem z Mostnico v bližini Ribičevega laz. Stiri metre visok in 22 m širok jez bo zajel Mostroico in jo prisilil, da se do tekla v obratni smeri, da se bo pod mostom pri Janezu izlivala v Bohinjso jezero. Vtok v dovodni rov naj bi bil po eni varianti pri Sterovi skali, t. j. na jugovzhodnem koncu jezera. Vtočni objekt z zatvornico bo oddaljen od jezera približno 100 m in ga bo popolnoma vkopan, tako da ga iz ceste ob jezeru sploh ne bo mogoče opaziti. Od tega odtočnega objekta bo vodil do vodostana pri Pra-

de Peltonovi turbini. Predvidena količina vode, ki bo gnala turbine, znaša 44 kub. metrov na sekundo.

Eno izmed najtežjih del pri gradnji te nove elektrarne bo nedvomno kopanje prve polovice dovodnega rova. V apnencu, skoki katerega bo treba vrtati rov, je treba pričakovati velik dotok vode, ki je ovirala že gradnjo železniškega predora Bohinjso-Bistrica — Podbrdo. Padavine na visokih vrhovih planin nimajo pravega odтока in se povečini izglubljajo po razpokah v notranjosti. Zaradi tega bo treba najprej zgraditi poseben drenažni rov, ki se bo iztekal v bližini jezera v jašek; tu bodo nameštene črpalke, s katerimi bo treba ves čas gradnje črpati vodo.

Gradnja te elektrarne ob Soči je posebno priporočljiva zaradi tega, ker je akumulacijsko jezero naravno in ga ne bo treba selegraditi. Prednost izbire padca v smeri proti Soči je tudi v tem, da ga je mogoče izkoristiti že v razdalji 15 km. Če bi hoteli na Savi izkoristiti enak padec, bi to lahko storili šele v oddaljenosti približno 200 km. Z gradnjo nove bohinjso-škoške elektrarne se bo zmanjšal izkoristljivi dotok vode v Krškem za okoli 5%. (Po dograditvi bodoče akumulacijske hidroelektrarne pri Radovljici pa bo ta odstotek še znatno manjši.)

Gradnja nove elektrarne bo trajala 3 do 4 leta. Njena letna proizvodnja električne energije bo znašala 380 milijonov kilovatnih ur. Približno polovico te energije bo mogoče prozvajati v zimskem času. Razen tega bo z gradnjo te elektrarne omogočena tudi večja proizvodnja električne energije v soški elektrarni Doblar in Plave. Po sedanjih računih bodo znašali stroški za gradnjo te elektrarne 10 do 12 milijard dinarjev. Novoprojektirana elektrarna bo med najcenejšimi in najrentabilnejšimi akumulacijskimi elektrarnami v Sloveniji. Stroški za eno instalirano kilovat bi znašal 95 tisoč din. cena ene kilovata ure, proizvedene v tej elektrarni, pa bi bila le okoli 2,30 dinarjev. M. Z.

Skerajni čas je, da se odgovorni čimtelji zopet spomnijo na to, da je treba ob sestavljanju voznega reda upoštevati gospodarske nujnosti nekega področja, kar spodnje Zasavje vsekakor je. Puščati življenjske interese velikega številca prebivalstva (samo v kriškem okraju je 73.500 prebivalcev) kar tako ob strani, je vsekakor nerazumljivo, če ne že neodgovorno. Zato vtrajamo na tem, da se za podnje Posavje zopet uvede vlak, ki bo imel zvezo iz Ljubljane v večinskih urah. Ta naša zahteva je nekakšni »aristona« in homo »ndi« vtrajajo, da se ji ugoda.

Lojze Jazbec

Tudi koristniki elektrike naj bi prispevali za regulacije

V Ptujskem okraju je 54.000 ha neplodne ravninske zemlje, medtem ko je naseljenost v Halozah tolikšna, da tudi z izvedbo uredbe o zemljiškem skladu prebivalstvu tega predela ne bo mogoče dati dovolj kruha. Treba je iskati novih možnosti za preživljanje in ena od teh bo morala biti tudi regulacija Drave, Pesnice in Dravinje ter melioracije za močvirnatih predelov. Drava in Pesnica povzročata v ptujskem okraju ogromno škodo.

„Kambrus“ v Rogatecu išče nova ležišča naravnih brusov

Industrija naravnih brusov „Kambrus“ je že na leto staro podjetje, ki zalaga domači in inozemski trg z brusni vseh velikosti od navadnega kosnjaka do velikih krožnih brusov. Za osvojitve trga se mora „Kambrus“ zadržati predvsem dobri kvaliteti domačega kamna, ki ga lomijo pod Donačko goro. Ta kamen prekaša po kvaliteti podobni podjetju v Evropi, in sicer Bergamo v Italiji ter podjetje na Bavarskem. Delavski svet in upravni odbor sta sedaj sklenila, da je treba poskusi nova nahajališča naravnih brusov, in raziskati geološko sestavo tal v Gornjem Posotulju. Institut za geološka raziskovanja jim je že dal potrebna navodila za raziskovanje terena. Sestava tal je v tem kraju zelo zanimiva in peštra: poleg nenavadnih kamenin in rudnin je ravno geološki sestav tega področja omogočil izvirne mineralne vode v Rogški Slatini. Že pri prvih raziskovanjih so našli bogata ležišča boljše kamna pri Zetalah. Nova nahajališča bodo omogočila podjetju „Kambrus“, da bo še bolj utrdil pridobljeni sloves naravnih brusov doma in v tujini.

Primanjkljaji povsod, kjer so bile revizije

V Ljutomerškem okraju so bile v prejšnjih letih zaradi večje števila delovnih zadrug splošne kmetijske zadruge dokaj zapostavljene. Sele lani so tudi kmetijske zadruge zavzele mesto, ki jim v našem gospodarstvu pripada. Ustanovljene so bile tudi štiri nove zadruge in to v Sejančici, Razkrižju, Stari cesti ter v Veržeju. Sedaj je v okraju 22 kmetijskih zadrug s 15.672 člani. Te zadruge imajo 86 raznih odsekov, izmed katerih so se najbolj uveljavili sadjarski in živinorejski.

Brezposelne vinogradniške delavce bodo zaposlili na regulaciji Plitvice

Pomladna pozeba, ki je pred tedni povzročila milijonsko škodo v naših vinogradih, je odvzela delo številnim delavskim družinam vinogradniškega gospodarstva v Gornji Radgoni. Te ljudi, ki so ostali brez potrebnih denarnih sredstev, bodo zaposlili na regulaciji Plitvice v Apaški kotlini. Za regulacijo bo država prispevala 5 milijonov dinarjev.

S temi deli bo na eni strani omiljen težak socialni položaj brezposelnih delavcev in njihovih družin, na drugi strani pa bo regulirana Plitvica, ki je doslej zamočvirjala velika rodovitna področja Apaške kotline in povzročala s pogostimi poplavi kmetijstvu veliko škodo.

Cvetlični dan v Ptuj

Mestni odbor Rdečega križa v Ptuj bo priredil v nedeljo 7. junija cvetlični dan. Prireditelj Rdečega križa so bile v Ptuj vedno dobro organizirane in smo prepričani, da bo glede na njihov človekoljubni namen tudi ta cvetlični dan uspel.

Dan gasilcev

V nedeljo 31. maja so imeli v Ptuj »Dan gasilstva« s tekmovalnim sektorjskim prvakom za okrajne PLZ in RK je sledila zabava v gasilskem domu. Žal je slabo vreme precej oviralo prireditve.

Zločin na cesti Ptuj—Rače še nepojasnjen

Delavci iz tovarne glinice in aluminija v Kidričevem so ob cesti Ptuj—Braunsvajg—Kungota na 23. maja z vrvo zavladanega taksil prevoznika Antona Rebernika iz Maribora. Truplo je bilo odvrženo v gozdu, avtomobil pa je sledila zabava kot stran od mesta zločina. Neznani storilci, ki jih je taksil prevoznik prevzal s svojim avtomobilom, so mu z vrvo zadržali vrat, nakar so skušali pobegniti z avtomobilom. Avtomobil pa jim je odpovedal, tako da so morali na drug način izginiti. Podrobnosti se niso znane. Organi javne varnosti stvar preskušajo in smo prepričani, da bodo gusne zločince tudi odkrili.

„SLAVOLOK ZMAGE“ ERICH MARIA REMARQUE

Odprl je vrata, ki so držala na ozek železni balkon, splezal po zvezni ograji na balkon zraven in poskusil vrata. Bila so takisto zaklenjena. Resignirano se je vrnil. »Nič ne pomaga. Ne morem vam preskrbeti sobe tukaj.«
Ženska je sedela v kotu na zofi. »Smem za trenutek posedeti tukaj?«
Ravic jo je pozorno pogledal. Obraz ji je bil ves razpald od utrujenosti. Bila je, kakor da se komaj more še dvigniti. »Lahko ostanete tu,« je rekel.
»Samo trenutek.«
»Lahko spite tukaj. To je najpreprosteje.«
Ženska kakor da ga ni slišala. Počasi, skoraj avtomatsko je premikala glavo. »Morali bi me na cesti pustiti. Zdjaj — zdi se mi, da zdaj ne morem več.«
»Tudi meni se zdi. Lahko ostanete tukaj in se prespite. To je najbolje. Jutri bova potem videla dalje.«
Ženska ga je pogledala. »Nočem vas...«
»Križ božji,« je rekel Ravic. »Res me ne motite. Saj ni prvič, da kdo ostane čez noč tukaj, ker ne ve kod in kam. To hotel, kjer stanujejo refugijski, prebežniki, emigranti. Tako se dogajajo take stvari skoraj vsak dan. Lahko si vzahnete posteljo. Jaz bom spal na zofi. Vajen sem tega.«
»Ne, ne — lahko kar tule sedim. Če le lahko tu obsedim, je dovolj.«

V Mariboru bo drugi kongres bibliotekarjev

V Mariboru bo 7. in 8. junija drugi kongres bibliotekarjev Jugoslavije, na katerem bodo delegati razpravljali predvsem o organizacijskih vprašanjih knjižnic in o navalu tuje literature, ki povzroča zapostavljanje domače. Obenem bodo 7. junija v Viteški dvorani mariborskega muzeja svečano proslavili 50-letnico obstoja mariborskega zgodovinskega društva in študijske krugčnice.

Okoli 2000 otrok prejema pomoč

V Halozah je 12 šolskih kuhinj, kjer razen v Lešju in Zavrču prejema otroci malice zastoj. Tudi v Lešju in Zavrču, kjer je precej delavskih otrok, stane obrok jedi le 3 din. Največja revščina je v občinah Zetale, Cirkulane, Naraplje in Leskovec. Zlasti so slabo oskrbovani manjši otroci, medtem ko si nekoliko večji že skušajo pomagati sami. Po načrtu Unicef bi naj prejemale pomoč v Halozah okoli 720 otrok, zaradi velikih potreb pa zajema ta pomoč okoli 2000 haloških šolarčkov.

Radgona, Sp. Slačnica in Sejančica, kjer zajemajo splošne zadruge vse kmetije svojega področja.

Nazvlic temu, da je pomembnost kmetijskih zadrug čedalje večja, se upravni odbori zadrug Berkovci, Ivanjci ter nekaterih drugih še vedno ne zanimajo dovolj za svoje naloge. V več zadrugah so imeli vse leto le dve do tri seje. Posledice takega upravljanja zadrug so primanjkljaji, ki so narasli v okraju na 5.321.568 din. Največji primanjkljaj in sicer 3.666.132 din ima zadruga Radenci. Revizorji so pregledali lani poslovanje 13 kmetijskih zadrug ter ugotovili večje in manjše primanjkljaje v vseh teh zadrugah. Precej primanjkljajev je še iz prejšnjih let, nekaj pa jih je povzročilo trgovsko poslovanje tudi lani. Seveda pa vzrok slabemu poslovanju ni le malomarnost, temveč tudi pomanjkljive strokovne sposobnosti nameštencev in trgovin in knjigovodij. Člani zadrug menijo, da bi morale biti revizije pogostejše, bolj natančne pa tudi delavnost nadzornih odborov.

Kulturno delo v Murski Soboti

V Murski Soboti uspešno deluje SKUD »Stefan Kovac«, ki ima šest sekcij. Najuspešnejše deluje dramska sekcija, ki je uprizorila v letošnji sezoni šest premier. Igračev ne primanjkuje tako, da bi Prekmurje lahko in upravičeno dobilo poklicno gledališče. Poleg SKUD je delavno tudi mladinsko kulturno društvo, ki je uprizorilo zahtevna dela kakor so »Hapcija«, »Protekcija«, »Rokovnjača« itd. Sedaj pripravljajo ustanovitev delavsko-prosvetnega društva »Svoboda«, kar bo prosvetno delo še bolj poživilo v novimi močmi iz delavskih vrst. Pri svojem trudu pa jih močno ovira pomankanje prostorov in bil jim nujno potreben kulturni dom. Dom »Partizana« je vedno zaseden s telovadci, tako, da igralci uspejo imeti na odru le nekaj vaj in generalko.

Lep zgled iz Slovenskih Konjic

Otroški vrtec v Slov. Konjicah spada med najbolj urejene otroške ustanove celjskega okoliškega okraja. Pred dvema leti je bilo v tem vrtcu le 25 otrok, sedaj jih je že 60. Delovni kolektivi v Konjicah sijo zaslugi, da se je vrtec tako razširil, saj lepo skrbi za njega in ga v celoti sama vzdržuje. Vodstvo vrta pa ima še poseben odbor, v katerem so stari otroci, ki se med letom večkrat sestanejo ter izmenjujejo misli o vzgoji otrok doma in v vrtcu.
Ze doslej so malčki iz konjskega vrta že večkrat sodelovali pri raznih prireditvah v Konjicah, zdaj pa pripravljajo svojo prireditve ob Tednu matere in otroka. L. V.

Na Grosupljem se zavedajo nevarnosti rastlinskih škodljivcev

Grosuplje so v ta namen že pripravile dovolj zaščitnih sredstev in škroplilnic. Posebno priznanje velja kmetijski zadrugi Grosuplje, ki je poleg ročnih škroplilnic in prenosnih motornih pršilcev nabavila tudi dve večji škroplilnici s konjsko vprego. Z njimi bo mogoče pokropiti vse sadovnjake in krompirišča. To je brez dvoma velik korak naprej k zboljšanju doljskega gospodarstva.
Izkušnje lanskega leta vedo, da je naš teritorij zelo okužen od kolerodarja. Vendar po vsaki vsega prebivalstva ni napravil večje škode. Tudi letos se pričakuje hud napad. Zato je občinski ljudski odbor že organiziral sistematično zatiranje. V vsaki vasi so bili odbrani vsaki skupinovodje, ki bodo pod vodstvom občinskega vodje vodili pregled krompirišč. Vsako najmanjšo okužbo morajo takoj javiti občinskemu vodji, ki bo nato storil vse potrebno, da bo škodljivci takoj zatrti. Seveda pa bo uspešno zatiranje mogoče le s sodelovanjem vsega prebivalstva in to upamo, da se bo tudi zgodilo. L. A.

Slikarska razstava Janeza Vidica

Razstava slik akademskega slikarja Janeza Vidica v kulturnem domu v Slov. Bistrici je prav lepo uspešna. Nad 1000 obiskovalcev si je brezplačno ogledalo 12 slikarjevih del, kompozicij, portretov in pokrajin.

Ljudska oblast pomaga elektrificirati

Okrajni ljudski odbor v Ljutomeru je prispeval za elektrifikacijo manj bogatih krajev letos 3 milijone 300 tisoč dinarjev. Pomoč so prejeli elektrifikacijski odbori Kostanj, Kog, Ivanjci, Sp. Slačnica, Stara gora, Sovjak, Stara cesta, Vinski vrhovi, Zvičgovci, Ivanjševci, Negova in Orehovski vrh. M.

Dnevne vesti

KOLEDAR
Torek, 2. junija: Velimir. Erasm. Sreda, 3. junija: Milojka, Klotilda.
2. VI. 1882. — Umrli italijanski revolucioni Giuseppe Garibaldi. 2. VI. 1876. — Padel v uporbu proti Turkom veliki bojarški pesnik in glasnik današnjih dni Hristo Botev.
2. VI. 1942. — Ustreljen v Ljublj. kot talec dr. Aleš Stanovnik.
Diplomiral je na strojni fakulteti Derač Dušan 28. maja, 3590-a. Na TVŠ je diplomiral za strojne inženirja tov. Derač Dušan. Cestni inženirji. Za prednoseniče je preskrbljeno v šoli. Odbor, d. Planinsko društvo Ljubljana - matična prired. 21. junija avto-busni izlet v Logarsko dolino (Stevico omenjeno). Prijave v društveni pisarni do 15. junija, 3596-d. Obležja je predraga, da bi jo lahko miselno shranili. MOTOV vam je zanesljivo očuva vsake škode pred molji.
Podpisani Šentjura Jože iz Brmice, Hrastnik-Dol, se iskreno zahvaljuje primariju tovarišu dr. Krasniku za spretno izvedeno težko operacijo ter dr. Čebotihu in ostalima zdravnikoma ter strojnemu osebju za vsa požrtvovalnost, katere sem bil deležen za časa bivanja v bolnišnici v Trbovljah, 3581-n.
V nedeljo popoldne vsi na Grad! Velika tombola vam nudi 750 dobičkov in pet velikih premij, 3571-n.
Družinski spalnico iz trdega lesa, razstavljeno pri »LCS« pri Tromostovju lahko dobite za 40 din na tomboli prihodnje nedelje na Gradu, 3571-d.
Za sončenje in po britju preizkusite kremo »POUR VOUS«. Zabele »Drogerija«, Ljubljana, Stari trg.
Zapora mostu v Krškem. Zaradi večjega popravila mostu čez Savo med Krškim in Vidmom bo most zaprt za vse tovorni promet od 3. junija do 5. avgusta 1953. Promet se preusmerja čez Brezice odnose. 3591-d.
»PETALINE« kiti vašo garderobo pred molji.
Obvestilo. Prosimo vse cenjene odjemalce, da dvignejo do 15. junija 1953 svoja krasna oblačila, ki so bila dana v popravilo. V nasprotnem primeru smo primorani začrnatati letno srambo kožuhov. — Podjetje »Krazno«, Mestni trg 5, Ljubljana.
Delavski svet tovarne »Angora« v Ljubljani obvešča vse ustanove, množične organizacije in društva, ki se obrabijo na nas za denarno ali materialno podporo da je sklad, ki je bil v te namene določen, izbrisan in zaradi tega ne prošnje ne bomo več odgovarjali.
PUNTIK — LJUBLJANA
Pred račun poslovanjem na letni odhidi si nabavite za potovanja ladjo in železnico pri poslovalnicah PUNTIK-a. Obenem opozarjamo potnike, da prodajamo vozovnice za nedeljska povratna potovanja že od vsakega petka dalje.

Veleblagovnica »N A - M A«

sporoča po dovršitvi dela ocenjevalne komisije rezultat za razpisani natečaj za idejne osnutke nove trgovske hiše na vogalu Tomšičeve in Kardeljeve ulice v Ljubljani. Idejni osnutki so ocenjeni in nagrajeni po naslednjem vrstnem redu:
I. mesto je dosegel osnutek z geslom 24346 avtorjev arhitektov Kazimir Ostrogovič, Božica Ostrogovič, Josip Hitel Zagreb, z nagrado din 150.000.
II. mesto je dosegel osnutek z geslom 30453. Avtor Slovenija projekt atelje ing. arh. Rohman Stanko s sodelavci Rutar Marjan, Cirman Mara, Kregar Jože z nagrado din 135.000.
III. mesto je dosegel osnutek z geslom 28551. Avtor arh. Mitič Ivan, Zagreb, z nagrado 125.000 din.
IV. mesto je dosegel osnutek z geslom 55555. Avtorji arhitekti Likar Eli, Križaj Svetozar, Senvnik Drago, Smit Franc, Vagaja Uroš z nagrado din 90.000.
V. mesto je dosegel osnutek z geslom 50205. Avtor ing. arh. Kos Miro, Ljubljana, z nagrado din 80.000.
VI. mesto je dosegel osnutek z geslom 00003. Avtor ing. arh. Glaz Vinko, Ljubljana, z nagrado din 80.000.
Za odkup v znesku 100.000 din je predlagan osnutek z geslom 44414. Za odkupe po 50.000 din so predlagani osnutki 21574, 16597 in 30453.
Razpisovalce naproša avtorje odkupljenih osnutkov, da s pisemnim sporočilom pristanejo na podeljene odkupe.
Natečajni osnutki bodo razstavljeni. Čas in kraj razstave bo objavljen v dnevnikih.
VELEBLAGOVNICA »NA-MA«, LJUBLJANA.

GLEDALIŠČE DRAMA

Torek, 2. jun. ob 20: Linhart: »Matica«. Sreda, 3. jun. ob 20: Matiček: »Stane Česnik, Tonček — Branko Miklavčev.«
Sreda, 3. junija ob 20: M. Bor: »Kolesa teme«. Abonma red A. (Kamenik — Stane Sever.)
Četrtek, 4. junija ob 19:30: Čajkovski-Buhova: »Baletna pantomima«. »Silenca in lutka«. Prireditelj pionirskega odreda »Oton Zapuntič« osnovne šole na Vrtači. — Ob 20: Križaja: »V agoniji«. Abonma red A. V proslavo 60 letnice Miroslav Križaja, (Lavra — Sava Severja.)

OPERA

Torek, 2. junija: Zaprt.
Sreda, 3. junija ob 20: A. Foerster: »Gorenjski slavček«. Zaključena predstava za Planinsko društvo Ljubljana v okviru prireditve za proslavo 60 letnice Planin, društva Ljubljana - matična. (Vstopnice v prodaji pri Planinskem društvu Ljubljana - matična, Trg Of 5.)
Četrtek, 4. junija ob 20: Puccini: »Madame Butterfly«. Abonma red C.

MESTNO GLEDALIŠČE Ljubljana Gledališka pasaza

Torek, 2. junija ob 20: T. Williams: »Steklena menažerija«. Izven.
Sreda, 3. junija ob 20: T. Williams: »Steklena menažerija«. Izven.
Četrtek, 4. junija ob 20: Aristofanes: Lisistrata. Red Cretnik. — Vstopnice so tudi v prodaji.
Ker je Glavni odbor združnikov odgovodel predstavo za torek, sporočamo vsem obiskovalcem, da je današnja predstava »Steklena menažerija« izven abonmaja in so vstopnice v prodaji.

MESTNO LUTKOVNO GLEDALIŠČE — Marionete

Levstikov (Senzjakovski) trg
Sreda, 3. jun. ob 19: Taufner-Novy: »Moja in živale«. Zaključena predstava za osnovno šolo Voklo. Četrtek, 4. jun. ob 15: Malik: »Zogica Marogica«. Zaključena predstava za osnovni šoli Vače in Hinje.

OBVESTILA

Brigadirji, zaposleni v tovarniškem podjetju, ustanovljeni na učenci na nižjih strokovnih šolah mesta Ljubljane!
Javite se takoj svojemu rajonskemu komiteju LMS zaradi organizacije »Dneva ljubljanskih mladinskih delovnih brigad«. Ki bo 6. junija (družništvo na vsah rajonskih komitejih od 16 ure dalje, dežurstvo II. rajona Tržna ul. 6.). Rajonski komiteji LMS ul. III. in IV. rajona obveščajo istočasno, da se zbor vse brigadirje, ki so v službi, na vsak dan sedišča ralonov in sicer: I. rajona v sredo ob 17. uri, Red. Hleva c. 9. II. rajona v sredo ob 17. uri, Čolovška c. 34. III. rajona v sredo ob 17. uri, Ob Ljubljanski 28 (mala dvorana). IV. rajona v sredo ob 17. uri, v Škafca (rajonška stavba). Štab za pripravo proslave »Dneva mladinskih ljubljanskih delovnih brigad«.
BRIGADIRJI TSS IN GT!
Ob »Dnevu ljubljanskih mladinskih delovnih brigad« v soboto 6. junija 1953 se zberemo na dvorišču TSS ob 14.30 uri.
Brigadirji brigad Franca Rozmana-Sitara, Tometa Torčeka I in II. brigadirji vseh izmen leta 1949 in 1950 udeležite se zbora, da v starih formacijah in stari družbi proslavimo naš prvi praznik. — Komendantki brigad: P. Stane, Čretnik Edo, Hanzelj Ljubo.

MARIBOR

DEŽURNA LEKARNA »Tabors«, Trg Armade 3.
SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE
Torek, 2. junija ob 20: Calderoni: »Dama škrata«. Red ZIS.
KINO
PARTIZAN: jugoslov. film »Vsi na morje«. UDARNIK: amer. barvni film »Vojna«. MESTNI KINO PTUJ avstrijski film »Kogar bogovi ljubijo«.

UMRLI

Znanci v globoki žalosti sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in vsem, da je v nedeljo jutraj prenehalo biti utrjeno srce našega predragega očeta, starega očeta, brata in strica FRANCA PIRSA iz Radomilja št. 25. Pogreb dragoga pokojnika bo v torek 2. junija ob 16 iz hiše žalosti na pokopališče v Radomiljah. V imenu vsega sorodstva: Žalostni sinovi in hčerke z družinami. — Radomilje, Presejere in Celje.
Ob težki in prerani izgubi naše ljubljene žene in mamicе MARIJE REMIER iz Podtrčarja se prav iskreno zahvaljuje za izražena sožalja in spremstvo na njeni zadnji poti vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, darovalcem vencev, pevskemu zboru in govornikom, g. dr. Jazgu za njegovo zdravljenje ter družini Ulčič za njihovo naklonjenost. — Žalostni mož in otroci, Umrli nražen je v 64. letu starosti naš predobri, nemodomstveni AN. TON KRIZAJ, železniški upoko, jence. Pogreb bo 3. VI. 1953 ob 17. uri iz Zal — Nikolajevce mriške vežice — Žalostni: žena Natalija, sinova Merjan in Samo, sosača Milena, vnukinja Jasmina, družina Križaj, Topikar, Omladič in ostelo sorodstvo. — Ljubljana, Dunaj 1. VI. 1953. 3602-A
ZARVALE
V zahvali dr. Maksu Juvanec, ki je bila objavljena dne 24. maja, se zahvaljuje Juvančev in in Juvančičev, 3409-A

»Prav, kakor želite.«
Ravic si je slekel plašč in ga obesil. Nato je vzel odejo in blazino s postelje in porinil stol k zofi. Iz kopalnice je prinesel kopalni plašč in ga obesil čez stol. »Tako,« je rekel, »to vam lahko dam. Če želite, lahko dobite tudi pižamo. Tamle v predalniku bo kakšna. Jaz se ne bom več brigal za vas. Lahko imate zdaj tudi kopalnico. Jaz imam tu še nekaj opravka.«
Ženska je zmajala z glavo.
Ravic se je ustavil pred njo. »Plašč homo pa slekli,« je rekel. »Saj je dovolj moker. In tudi čepico mi boste dali.«
Dala mu je oboje. Položil je blazino v kot zofe. »To je za zgjavje. Stol tukaj, da ne padete, ko zaspite.« Potisnil ga je k zofi. »In zdaj še čevlji. Mokri, da bi jih ožel, seveda. Dobro za prehlad.« Sezul jih je, prinesel iz predalnika par kratkih volnenih nogavic in jih ji obul. »Tako, zdaj za silo bo. V kritičnih trenutkih treba gledati na trohico udobja. Stara vojaška zapoved.«
»Hvala,« je rekla ženska, »hvala.«
Ravic je odšel v kopalnico in odprl pipe. Voda je zašumela v umivalnik. Odvezal si je kravato in se odsotno pogledal v zrcalo. Izprašujoče oči, ki so ležale globoko v sencji jam, ozek obraz, smrtno truden, če ne bi bilo oči; ustnice, ki so bile premeheke za brazde, ki so se sekale od nosu proti ustom; — in nad desnim očesom, križasto vijočja se v lase, podolgovata brazgotina. Telefon je pozvonil v njegovo premisslivanje. »Prekletko.« Za sekundo je bil pozabil na vse. Bili so taki trenutki zatopljenosti. In tam je bila še ženska povrhu.
»Ze grem,« je zaklical.
»Prestrašili se?« Dvignil je slušalko. »Kaj? Da. Dobro — da seveda, da, pojde — da. Kje? Dobro. Pridem takoj. Vročo kavo, močno kavo — da.«
Odložil je slušalko zelo narahlo in par sekund zamišljeno obsedel na naslonu zofe. »Z doma moram,« je rekel potem. »Nujno.«
Ženska je nemudoma vstala. Malo se je zamajala in se oprla na stol.
»Ne, ne«. Ravic je bil za trenutek ginjen zaradi te pokorne pripravljenosti. »Vi lahko ostanete tukaj. Zaspite. Jaz moram za uro ali dve, ne vem, za kako dolgo, z doma. Ostanite kar tukaj.« Obklel si je plašč. Bežno ga je ošinila misel. Pri priči jo je pozabil. Ženska ne bo kradda. Ni bila ta tip. Tega je predobro poznal. Tudi ni bilo kdo ve kaj ukrasti.
Ko je bil že pri vratih, je ženska vprašala: »Lahko grem s vami?«
»Ne, nemogoče. Ostanite tukaj. Vzemite, kar še potrebujete. Posteljo tudi, če želite. Konjak stoji tamle. Spite.«
Obrnil se je. »Pustite luč prižgano,« je rekla ženska nenadno in naglo.
Ravic je izpustil kljuko. »Strah?« je vprašal. Pokimala je.
Pokazal je na ključ. »Zaklenite vrata za menoj. Potegnite ključ ven. Spodaj je še drug ključ, s katerim lahko pridem v sobo.«
Zmajala je z glavo. »Saj ni to. A prosim, pustite luč prižgano.«
»Ah, takol! Ravic jo je izprašuj pogledal. »Saj je tudi tako nisem hotel ugastiti. Kar pustite, naj gori. Poznam to. Sem tudi že imel take čase.«

»Prav, kakor želite.«
Ravic si je slekel plašč in ga obesil. Nato je vzel odejo in blazino s postelje in porinil stol k zofi. Iz kopalnice je prinesel kopalni plašč in ga obesil čez stol. »Tako,« je rekel, »to vam lahko dam. Če želite, lahko dobite tudi pižamo. Tamle v predalniku bo kakšna. Jaz se ne bom več brigal za vas. Lahko imate zdaj tudi kopalnico. Jaz imam tu še nekaj opravka.«
Ženska je zmajala z glavo.
Ravic se je ustavil pred njo. »Plašč homo pa slekli,« je rekel. »Saj je dovolj moker. In tudi čepico mi boste dali.«
Dala mu je oboje. Položil je blazino v kot zofe. »To je za zgjavje. Stol tukaj, da ne padete, ko zaspite.« Potisnil ga je k zofi. »In zdaj še čevlji. Mokri, da bi jih ožel, seveda. Dobro za prehlad.« Sezul jih je, prinesel iz predalnika par kratkih volnenih nogavic in jih ji obul. »Tako, zdaj za silo bo. V kritičnih trenutkih treba gledati na trohico udobja. Stara vojaška zapoved.«
»Hvala,« je rekla ženska, »hvala.«
Ravic je odšel v kopalnico in odprl pipe. Voda je zašumela v umivalnik. Odvezal si je kravato in se odsotno pogledal v zrcalo. Izprašujoče oči, ki so ležale globoko v sencji jam, ozek obraz, smrtno truden, če ne bi bilo oči; ustnice, ki so bile premeheke za brazde, ki so se sekale od nosu proti ustom; — in nad desnim očesom, križasto vijočja se v lase, podolgovata brazgotina. Telefon je pozvonil v njegovo premisslivanje. »Prekletko.« Za sekundo je bil pozabil na vse. Bili so taki trenutki zatopljenosti. In tam je bila še ženska povrhu.
»Ze grem,« je zaklical.
»Prestrašili se?« Dvignil je slušalko. »Kaj? Da. Dobro — da seveda, da, pojde — da. Kje? Dobro. Pridem takoj. Vročo kavo, močno kavo — da.«
Odložil je slušalko zelo narahlo in par sekund zamišljeno obsedel na naslonu zofe. »Z doma moram,« je rekel potem. »Nujno.«
Ženska je nemudoma vstala. Malo se je zamajala in se oprla na stol.
»Ne, ne«. Ravic je bil za trenutek ginjen zaradi te pokorne pripravljenosti. »Vi lahko ostanete tukaj. Zaspite. Jaz moram za uro ali dve, ne vem, za kako dolgo, z doma. Ostanite kar tukaj.« Obklel si je plašč. Bežno ga je ošinila misel. Pri priči jo je pozabil. Ženska ne bo kradda. Ni bila ta tip. Tega je predobro poznal. Tudi ni bilo kdo ve kaj ukrasti.
Ko je bil že pri vratih, je ženska vprašala: »Lahko grem s vami?«
»Ne, nemogoče. Ostanite tukaj. Vzemite, kar še potrebujete. Posteljo tudi, če želite. Konjak stoji tamle. Spite.«
Obrnil se je. »Pustite luč prižgano,« je rekla ženska nenadno in naglo.
Ravic je izpustil kljuko. »Strah?« je vprašal. Pokimala je.
Pokazal je na ključ. »Zaklenite vrata za menoj. Potegnite ključ ven. Spodaj je še drug ključ, s katerim lahko pridem v sobo.«
Zmajala je z glavo. »Saj ni to. A prosim, pustite luč prižgano.«
»Ah, takol! Ravic jo je izprašuj pogledal. »Saj je tudi tako nisem hotel ugastiti. Kar pustite, naj gori. Poznam to. Sem tudi že imel take čase.«